

● AP, CHP, MSP VE SOL GRUPLAR KONUSUNDA ABD NE DİYOR? ● ABD, TÜRKİYE'DE PARLAMENTER REJİM VE ASKERİ DARBE İHTİMALİ ● ABD AÇISINDAN TÜRKİYE'NİN ASKERİ VE EKONOMİK TABLOSU ● AMERİKA, TÜRKİYE'DEKİ SİYASAL İSTİKRARSIZLIK KONUSUNDA NE DÜŞÜNÜYOR? ● TÜRKİYE'NİN SOYETLERLE İLİŞKİSİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?

SEKİZİNCİ SAYFADA

Yeni hükümet pazarlığı sonuçlanmadı hükümetin kaderi henüz belli değil

"MILLİ ÇÖZÜM" ÖNERİSİNİ TEKRARLAYAN

Erbakan, "Gelin hükümeti uzaklaştıralım" dedi

Demirel
güvenoyu isterken,
Erbakan
parlamento
hükümeti için
ağrı yaptı

DISK Genel Başkanlığına yeniden Baştuğrul seçildi

İŞÇİ SERVİSİ
DISK Genel Kurulunun 5. gününde öğleden sonra yapılan seçimler sonucunda Abdulhak Baştuğrul 416 oyla yeniden DISK Genel Başkanlığına seçildi. Genel Sekreter ve diğer DISK Kurul üyeleri ise bu toplantıda yapılacak seçimlerde belirlenecek.

Genel Kurulun dünkü oturumunda Baştuğrul'un savatılan kâğıtları üzerine DISK'e bağlı lükaların başkanları ortak birge vererek tüzük değişikliğininusundaki Genel Kurul kararı n Baştuğrul'e karşı güvensizlik yu olarak yorumlanmamasını tedbir. Daha sonra Genel Kuruldan oluşturulan bir heyet ürk'ün evine giderek kendisi Genel Kurula davet etti. Baştuğrul önceki günkü oturumda tüzük değişikliği tartışması sırasında Genel Sekreter konusundaki görüşünün azınlıkta kalmasını Genel Başkanlıkta ayrıştıgı-belirtmek Genel Kurulu terk etti.

Baştuğrul büyük tezahürat arada Genel Kurula döndü ve yarı seçimler sonucunda 416 oy u, 34 oy boş çıktı, 4 oy ise iştirak adaylara verildi. Abdulhak Baştuğrul yeniden seçildikten ra yaptığı konuşmada deleger in güvenine teşekkür etti ve in DISK üyelerini Genel Kurul an sonra da birlik ve disiplin (Devamı S. 6 Sü. 1'de)

ail komandoları, ney Lübnan'da k sayıda istinliyi katletti

BEYRUT
BEYRUT Radyosu, İsrail komandolarının önceki gelyelkopterlerle Güney Lübnan'da öldürdük çok sayıda Filistin'atlettiğini bildirdi. Lübnan'ın vlet Radyosu, İsrail komando- nın gece düzenlediği saldırı anda bölgedeki Filistin müteci mplanını yoğun bombardman şine tuttuğunu belirtirken, ö- ve yaralıları arasında birçok ka- ve çocuğun bulunduğunu da kladı.

Apocular ve KUKçular "ateskes" ilan ettiler

DIYARBAKIR (ÖZEL)
GÜNEYDOĞU bölgesinde geçtiğimiz aylarda bir birlerine karşı adeta savaş açan Apocular KUK'cular, Kurtuluş grubunun çabaları sonucu arında ateşkes ilan ettiler. Yayınlanan ortak bildiride özetle şöyle deniyor:

"Örtaoğu'nun sıcak savaş ortamına sürüklediği ö dönemden özel olarak etkilenen ve sömürgeci bas- kurların alabildiğine yoğunlaştığı Kürdistan'da, siyasi nareketler arasındaki çatışmalar, provokatif ortam ha- zırlaması ile kitleleri gelecek açısından tedirgin etmesi Kürdistan Kurtuluş mücadelesini zedelemekte ve siya- si hareketlerin sorumluluk ve görevini büyük ölçüde engellemektedir.

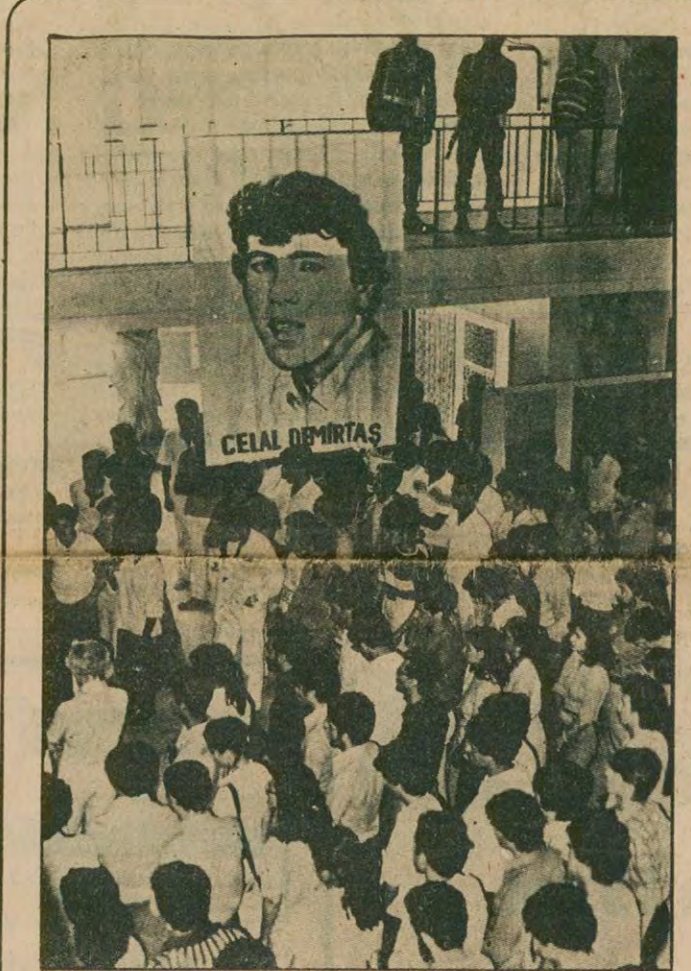
"Bu olumsuzlukların giderilmesi yönünde (bugün- kü aşamada) KUK ile PKK siyasi hareketleri arasında bir süreden beri olagelen çatışmaların durdurulması gerektiği, söz konusu iki siyasetin de siyasi hareketler (Devamı S. 6 Sü. 2'de)

● Erbakan CHP-MSP koalisyonuna karşı çıkıp kendi başkanlığında üç parti hükümeti önererek CHP'yi yokuşa sürmeye devam ediyor.

● Ecevit, "Kurulacak hükümetin amacı üzerinde Erbakan'la aynı fikirdeyiz" dedi.

● CHP grubu Ecevit'e tam yetki vererek, pazarlıklara devam edilmesini kararlaştırdı.

● Demirel, "Güvenoyu alamazsak başımız dik millete gideceğiz" dedi.

Celal Demirtaş ve Halil Şahin'in cenazeleri memleketleri olan Isparta'ya gönderildi

Komandoların katlettiği öğrenciler için DGSA'da tören düzenlendi

İSTANBUL (ÖZEL)
GECİĞİMİZ cuma akşamı, Üsküdar'daki evlerinde fa- sist katiller tarafından katledilen Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (DGSA) Resim Bölümü öğrencisi Celal Demirtaş ve İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) öğrencisi Halil Şahin, DGSA'da düzenlenen bir toplantı ile anıldı.

Öğrenci Temsilciliği tarafından düzenlenen toplantıda söz alan öğretmen görevlisi ve öğrenciler, komandoların yurtsever- ler ve devrimci kişilere yönelttikleri saldırı ve cinayetleri lan- nettiler.

Ayrıca Öğrenci Temsilciliği ve DGSA'lı, Devrimci Genç- lik Birliği üyeleri okul kantini ve girişine-olayı lanetleyen pa- nolar astılar.

Öte yandan, Celal Demirtaş ve Halil Şahin'in cenazeleri dün Adli Tıbbi Kurumun alınarak memleketleri olan Isparta'ya gönderildi.

ANKARA (ÖZEL)
CHP'nin AP azınlık hüküme- ti hakkında verdiği gen- soru önergesi dün Millet Meclisi Genel Kurulunda tartışılırken, MSP Genel Başkan Necmettin Erbakan, "milli çözüm hüküme- ti" önerisini tekrarlayarak, "Ge- lin bu hükümeti uzaklaştıralım" dedi. Ancak milli çözüm hükü- meti konusundaki pazarlık henüz sonuçlanmadığından hükümetin kaderi de belli olmadı. Başbakan Süleyman Demirel ise, Meclis Başkanlığına bir önerge vererek hükümet hakkında güvenoyu ta- lep etti ve "Güvenoyu alamaz- sak, başımız dik millete gideriz" dedi.

GENSORU' GÖRÜŞMELERİ
CHP'nin AP hükümeti hakkın- da verdiği gensoru görüşmeleri sırasında ilk sözü alan CHP Milli Meclisi Grup Başkanvekili Coş- kun Karagözoglu "Anarşi ve enf- lasyonu iki katma çıkaran bu hü- kümet gıtmelidir" dedi. Karagö- zoglu Demirel'in yedi ay önce "Türkiye anarşi ve enfasyon me- sesisini çözümede hiç bir me- sesisini çözemedi" dediğini hatı- ratarak "İşte görüyoruz ki, anarşi ve enfasyon meselesinin çözül- mesi şöyle dursun, bunlar iki ka- tına çıkmıştır. Eğer Demirel söz- zünün eriyse hükümeti bir an- önce bırakmalıdır" şeklinde konuş- tu.

Bu konuda resmi belgelere da- yanarak açıklamalarda bulunan Karagözoglu, bu hükümet dönemi- nde üretimin de düşüğünü be- lirtirken, çimento, demir, kâğıt, petrol, kömür, elektrik, gübre ü- retimindeki düşüşü anlattı. AP hükümeti döneminde haftada 64 kişinin öldüğünü belirten Kara- gözoglu, "Resmi belgelere dayaa- nan açıklamamı Sayın Demirel çıkınsa da bu kürsüde yalanlayabi- lirise yalanlasın" dedi.

Daha sonra erken seçim ko- (Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Yüksek düzeyde bir Sovyet diplomatı İran'dan sınır dışı ediliyor

TAHRAN (AA)
TAHRAN Radyosu, Sovyet- ler Birliği'nin Tahrân Bü- yükkelçiliği Birinci Sekreteri Vla- dimir Galvanov'un "İstenmeyen kişi" ilan edildiğini ve 24 saat i- çinde sınır dışı edileceğini açık- ladı.

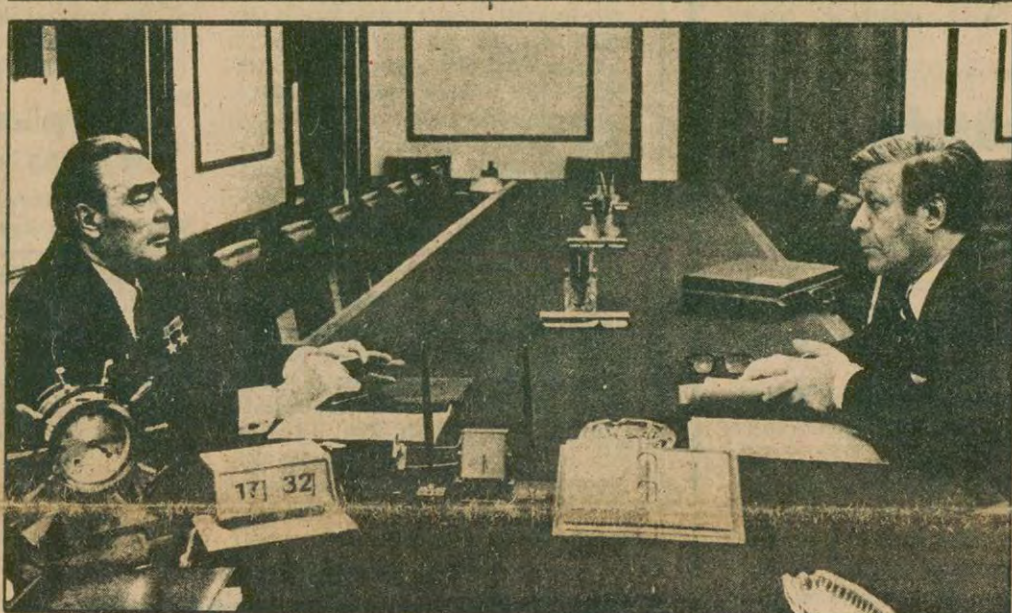
Radyo, Dışişleri Bakanlığının açıklamasına dayanarak verdiği haberde, Sovyet diplomatı, "yabancı uyruklu birisi ile birlik- te casusluk faaliyetinde bulun- maktan" geçtiğimiz hafta tutuk- landığını hatırlattı.

Brejnev damadını Afganistan'a vali tayin etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ
ATI Almanya'da yayımla- nan "Bild Zeitung" adlı yayın organının 30 Haziran ta- rihi sayısında yazdığına göre Brejnev, Afganistan'a askeri va- li olarak damadı Yuri Çurbanov'u tayin etti. Alman gazetesi- nin haberinde, İçişleri Bakan Yardımcısı olan Yuri Çurbanov'un 1980 Şubat ayından bu yana Afganistan'daki Rus birliklerinin en yüksek seviyeli sorumlusu ol- duğu bildirildi.

Çurbanov'dan önce bu görev- de bulunan Sovyet generali Pp- otin, 1979 Aralıkında, Sovyet- lerin Afganistan işgali sırasında, meçhul bir şekilde öldürülmüştü.

ABD ve Batı Avrupa sonucu bekliyor

Brejnev ve Schmidt, 1974 yılının Kasım ayında yaptıkları görüşmeden sonra yeniden bir araya geldiler. Bu kez daha saldırgan bir Brejnev ile daha yatıştırıcı bir Schmidt karşı karşıya geliyor.

Schmidt Moskova'da

MOSKOVA
ALMAN Başbakanı Helmut. Schmidt, iki günlük resmi bir ziyaret için dün Sovyet- ler Birliği başkenti Moskova'ya gitti. ABD ve Batı Avrupalıların ilgi, biraz da kuşku ile izle- dikleri bu gezi sırasında Alman Başbakanı, Brej- nev ile temaslarda bulunacak. İki liderin ele- alacağı konular arasında, Avrupa'ya yerleştil- mesi kararlaştırılan orta menzilli NATO füze- leri, Afganistan sorununa çözüm ve ikili ilişkiler bulunuyor.

Füzeler ve Afganistan konusunda iki tarafın da eski tutumlarında ısrar edeceklerini tahmin eden gözlemciler, Bonn ile Moskova arasında uzun vadeli bir ekonomik işbirliği anlaşması, imzalanacağını belirtiyor.

Cesetlerin yanındaki çantalar dan sol içerikli kitaplar çıktı

Kanarya'da iki ceset bulundu

K, Maraş davasında savunmalara yine başlanamadı

MHP' lilerin avukatları savunmadan kaçtıkça, sanıklar birer ikişer firar ediyor

● Sanıklardan İbrahim Nedirli'nin de kaçtığı anlaşıldı.

ADANA (ÖZEL)
KAHRAMANMARAŞ toplumsal olayları davasında sa- vunma yapmak için söz alan sanık vekili avukatlar yine savunma yapmadılar. Bu arada sanıklardan İbrahim Nedirli'nin de firar ettiği anlaşıldı.

Sanık vekili avukatlardan Selahattin Aydın 5.5 saat sü- ren konuşması boyunca Kahramanmaraş olaylarının bir is- yan olmadığını, tahrike kapılan sağ görüşlü yurttaşların ken- dinin savunması olduğunu ileri sürdü.

Selahattin Aydın, Ulucami'de cuma namazı kılmak için toplanan 10 bin kişilik sağ görüşlü topluluğun, 2 öğretme- nin cenaze yürüyüşüne katılanların atıkları sloganlarla tah- rik olduğunu, kendini savunmak amacıyla olaylara katıl- dıklarını iddia etti. Aydın, olayın bir Alevi-Sünni çatışması (Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Deniz Kuvvetlerimiz Boğazdan bildirimsiz geçen Bulgar savaş gemilerini durdurdu

● Tekirdağ önlerinde "dur" ihtarına savaş düzenine geçerek cevap veren Bulgar gemileri, daha sonra Ankara'dan gelen emirle serbest bırakıldı

TEKİRDAĞ (ÖZEL)
BULGARISTAN Deniz Kuvvetlerine ait üç savaş gemisinin, 17 Haziran günü resmi bildirim yapmadan İstanbul Bo- ğazından geçtikleri ve kendile- rini durdurmak isteyen Deniz Kuvvetlerimize karşı direndikle- ri bildiriliyor.

Yetkililerden elde edilen bilgi- lere göre, olay şöyle gerçekleşti: Sabah 7.30'da, üç Bulgar ve iki Sovyet savaş gemisi İstanbul Bo- ğazına girdiler. Rusların gerekli resmi işlemi yaptığı, Bulgar ge- milerinin ise hiç ses çıkarmadan Marmara'ya yöneldiği görüldü. İkisi muhrip ve biri yardımcı ge- mi sınıfından olan Bulgar gemile- ri saat 16.00 sıralarında Deniz Kurdu Tatbikatını yürütmekte o- lan savaş gemilerimiz tarafından Tekirdağ önlerinde durduruldu.

Gemilerimizden Bulgarlara "dur" ihtar yapılmca, Bulgar ge- mileri savaş düzenine geçti. Bul- garlara Türk sularında bulunduk- ları ve teslim olmaları gerektiği hatırlatılınca, Bulgar gemilerin- den "Biz ancak Bulgar komuta- nından emir alırız" cevabı geldi. Tekirdağ önlerindeki gerginlik iki saat kadar sürdükten sonra, telsizle Ankara'dan gelen bir e- mir üzerine Bulgar gemileri ser- best bırakıldı ve derhal gemileri istendi.

Yetkililer, Bulgar ve Rus ge- milerinin ortak tatbikat yapmak üzere Akdeniz'e gittiklerini, aynı sıralarda Deniz Kurdu Tatbikatı- nın yapılmakta olduğunu ha- tırlatıyorlar. Öte yandan, Bulgar gemilerinin saat 7.30'dan 16.00' ya kadar Marmara'da kalabilme- sinin son derece sakıncalı olduğu ve bu gibi durumlara karşı acilen önlem alınması istendi.

Sovyet gemileri bildirim ya- parken, Bulgar gemilerinin bildiri- mde bulunmaması Sovyetlerle Bulgarların ortak bir taktikleri olarak değerlendiriliyor.

Diyanbakır'da Türk-İş ve DISK Şube Başkanları SSK'yı protesto etti

DIYARBAKIR (ÖZEL)
DIYARBAKIR'da Türk-İş ve DISK'e bağlı 29 sendikann şube başkanları, önceki gün Kurumu protesto amacıyla SSK Bölge Müdürlüğü binası önüne ve Sigorta Hastanesi önüne birer sayah çelenk bıraktılar. Sendika başkanlarının bu eylemi, 30 Ha- ziran günü toplanacak SSK 35. Genel Kurulu öncesi yetkililerin dikkatlerini çekmek amacıyla düzenledikleri öğrenildi.

Türk-İş ve DISK'e bağlı 29 sendika başkanları, ayrıca ko- nuyla ilgili basına ortak bir açık- lamada da bulundular. Ortak açıklamada devletin bütün yurt- taşların beden ve ruh sağlığı için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğunu belirten Anayasa mad- desine hatırlatıldıktan sonra, "SSK üst yöneticilerinin bu hükümden ya habersiz oldukları, ya da ka- satlı olarak Anayasa hükmünü uygulamadıkları gerçeği ortaya çıkmaktadır" deniliyor.

Açıklamada kuruma ilgili şu görüşler ileri sürüldü:

"SSK Diyarbakır Bölge Haste- nesinde 29 mütehassıs hekim bulunması gerekirken, halen has- tanede 7 hekim görev yap- maktadır. Diğer kadrolar boş bu- lunmaktadır.

"Yukarda sözü edilen müte- hassıs hekim kadrosu, 1969 y- lının ihtiyacını karşılamak üzere tahsis edilmiştir. Şimdi 1980 y- lında olmamıza rağmen, hâlî 1969 ihtiyacı kadro bile tamamlanmamıştır."

Açıklamada ilaç sorunu ile ilgili olarak da, hastaların kurum eczanelerinde ilaç bulamadıkları, dışarıya sevkeden reçetelerdeki ilaçların da bulunmadığı ve has- taların ilaçlarını karaborsadan temin etmek zorunda bırakıldık- ları belirtiliyor. SSK'nın ilaç fa- rikası kurması ile ilgili kanun 1972'de çıkmasına rağmen, fa- rika kurulmasının 7 yıl etlendiği ve şimdi de sadece 4 çeşit ilaç üretildiğine dikkat çekilerek, ku- rumun sadece 1978 yılı için ilaç tekellerine 600 milyon lira para (Devamı S. 6 Sü. 2'de)

TÜRKİYE VE KURDİSTAN HALKLARINA

Meskin dâimî tahakküküyle ve devamlı olarak işsizlik, yoksulluk, açlık, hastalık ve ölümlerle dolu olan Kürdistan halkı, bu durumdan dolayı büyük acı ve keder çekmektedir. Bu acı ve kederin nedeni, Kürdistan halkının, Türkiye ve Kürdistan halkları arasında, birer insan olarak değil, birer vahşi hayvan olarak görülmesidir. Kürdistan halkı, Türkiye ve Kürdistan halkları arasında, birer insan olarak değil, birer vahşi hayvan olarak görülmesidir. Kürdistan halkı, Türkiye ve Kürdistan halkları arasında, birer insan olarak değil, birer vahşi hayvan olarak görülmesidir.

KURTULUŞ - KUK - PKK

Devrimci ağabeyler ve kardeşler tartışması

Ağabey ve kardeş çelişkisi, kardeşin bir ağabeyi olduğunu ağabeyin de bir kardeşi olduğunu anladığı yaşta başlar desek: Kardeşin büyüğüne "abi" diye seslenmesi ile aralarında bir farklılık olduğunu göstermektedir desek... Çünkü biri büyük diğeri küçük diye başlasak söze.

Şimdi okuyuculardan kardeşler "Büyük ise yani, baskı kurmak zorunda mı" diye atılabilirler. Ya da ağabeyler "İşte sorun buradadır, küçük küçüklüğünü, büyük ise büyüklüğünü bilmeli" demeyi fırsat bilebilirler.

Bazen bütün aileyi birbirine katacak derecede büyüyen ağabey-kardeş çatışmasında haklı kimdir. Meclisimiz ne ağabeylerin meclisidir, ne de kardeşlerin. Ama hep küçük korunduğundan kardeşlere fazla söz hakkı tanırız hoş görülsün.

Ağabey-kardeş arasındaki tartışmalarla çoğu kez anne-babalar da taraf oldukları için, anne babaların da bu konudaki görüşlerini belirtmelerini dileriz.

İşte size bir kardeşin mektubu. Mektubun sahibi 16 yaşında bir kız kardeş. İstanbul'da oturmaktadır. Ağabeyinin de kendi görüşlerini yazmasını dileyerek mektubunu tartışmaya sunuyoruz:

"Adım S. U. Size bu mektubu göndermemin sebebi, özgürlüğü şöyle derin bir şekilde tanımlamanızı rica ediyorum. Sanki ters anlamayın. Benim bir tane ağabeyim var, en büyüğüm küçüğü, 21 yaşında, Aydın'lı'yı mı Aydın'lı'yı, devrimcinin kendisi ama özgürlük denen şeyin yakınından bile geçmiyor. Ben 16 yaşındayım. Bana ve benim 1 yaş büyük olan ağabeyime baskı yapıyor. Ben de ona dedim ki, devrimcinin size özgürlük anlayışı bu mu dedim, sesini kesti.

Siz özgürlüğü bu şekilde mi görüyorsunuz? Evden dışarı çıkıyormun aksam baskı. Akşam iş dönüşü geliyor hafif bir şey olsun "Siz ya sen ayağın altına alırım" falan. Aynı Kunta Kint'te yapılan hareketler yapılıyor. Eğer ki, yaşam küçük olsaydı sesim çıkmazdı. Ama 16 yaşındayım. Neyse kafanızı ağrıttım."

Evet sevgili ağabeyler ve kardeşler ne diyorsunuz?

Bir istek mektubu

Sivas'tan yazan okuyucumuz B.Y. de bir tartışma konusu öneriyor:

"Daha önce açılıp, sonradan kapanan Aydın'lık Meclisi'nin fikir hayatının önemli ölçüde gerilediği bu şartlarda, saflarda canlı bir fikir hayatının gelişmesine hizmet edeceği ve büyük bir eksikliği dolduracağına inanıyorum. Meclisimizin açılmasına çok seviniriz."

"Bugün yurtsever demokrat çevrelerde önemli bir ihtiyacı gidereceğini düşündüğün şu anlayışların tartışılmasında yarar görüyorum."

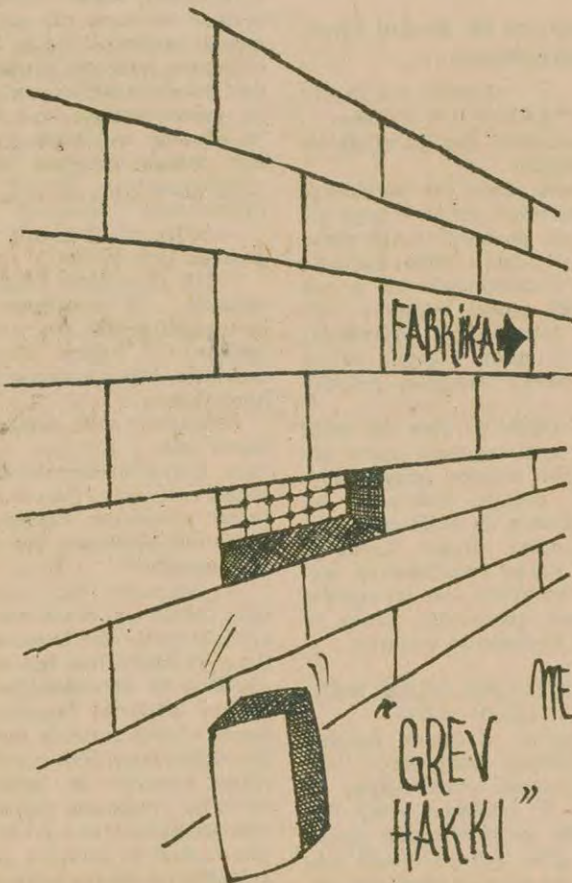
"Geçenlerde Divriği Lisesinde geçen bir olayı anlatacağım size. Okul tatil oldu, kurslar başladı, genellikle yurtsever öğrenciler bırakıldı. Kurs girmek için dilekçe veren öğrenciye MHP'li Müdür kursa gelmeyeceksin diyor. İdareye de ayrı emir veriyor. Neden yok, neden öğrencilerin yurtsever olması. Şimdi çocuklar kursa devam edemiyor. Zaten MHP'li öğretmenler kursta ders yapmıyorlar. 'Bir yıl boyunca öğrettik, öğrenmediniz de, şimdi mi öğrenceksiniz' diyorlar.

"Daha sonra konuştuğum kursa alınmayan öğrenci, birkaç arkadaşına bu konuda mücadele etmesini okul idaresine kaymakama, Milli Eğitim Müdürlüğüne vb. yerlere başvurup haklarını aramalarını söyledim Bana 'Kimi kime şikayet ediyorsun. Müdür onlardan, kaymakam onları destekliyor, devlet onların devleti. Hem şikayet etmek yine biz zararlı çıkıyoruz, çekiyorlar idareye sorgu sual ediyorlar' dedi.

"Yine birçok yerde dayak yiyene, haksızlığa uğrayana aynı şeyi söylesek, onlarda aynı anlayışla hareket edip kadere boyun eğmektedirlər. Ne dersiniz, bu konuda meclis kuralım mı? Zaten bir kurmasak da bu meclis birçok yerde kendidinden kuruluyor.

"Ne dersiniz? Bu tür olaylarda kimi kime şikayet ediyorsun, şikayet bir şey kazandırmaz deyip susalım mı? Ya da yasal yollara başvurup mücadele mi edelim?"

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

düşünce dünyası

ANAYASA DÜŞMANLARI HUSRANA UGRAYACAKTIR

H.Ümit Bayram
(Memurlar Derneği Genel Başkanı)

Yönetilenlerin, devletin temeli sayılabilecek bir yazılı kurallar bütünü oluşturarak yöneticilerin keyfi davranışlarına son vermek, iktidarlarını sınırlamak ve kendi hak ve özgürlüklerini teminat altına almak çabaları çok eskiye dayanmaktadır. İngiltere'de 1215'de Magna Carta Libertatum (Büyük Hürriyet Fermanı) ile başlayan bu gelişme, 1789 Fransız Devriminden sonra büyük bir sıçrama yapmış, ihtilalin yaydığı eşitlik ve özgürlük fikirlerinin ulaştığı her yerde, anayasacılık hareketleri yeni boyutlar kazanmıştır. Ancak, yöneticilerin amaçlarına ulaşması kolay olmamış, her zaman uzun ve kanlı mücadeleleri gerektirmiştir.

1961 Anayasası 100 yıllık bir mücadelenin ürünüdür

Ülkemizde de durum pek farklı değildir. 1865 yılında kurulan Yeni Osmanlılar Cemiyetinin mutlakiyete karşı başlattığı mücadele, 1876'da halk kitlelerinin de ayaklanmasıyla 1. Meşrutiyetin ilanı ve bir anayasa yapılmasına neden oldu. Ancak 1876 Anayasası kişi hak ve özgürlüklerini teminat altına almadığı gibi, padişahın otoritesine de önemli sınırlamalar getirmemiştir. Halk ve özgürlüklerin düzenlenmesi kanuna bırakılıyordu, kanun yapma yetkisi ise padişaha veriliyordu. Bu nedenle Abdülhamit bir sene sonra Meclis-i Mebusanı kapattı. Anayasayı ortadan kaldırdı ve 30 yıllık istibdat dönemi başladı.

Abdülhamit istibdatı, emekçi yığınların yoksulluğunu artırdı. Kitapları toplattı, basına sansür koydu, her türlü hürriyeti yok etti. Ancak halkın mücadelesini durduramadı. Jön Türklerin 1878 Fransız İhtilalinin dünyaya yaydığı fikirleri şiar edinen bir bölümü, 1889'da İttihat ve Terakki Cemiyetini örgütleyerek, istibdatı karşı mücadeleye giriştiler. Halkın mücadelesi 1906'dan itibaren yükselmeye başladı. Ve arkasından binlerce ölü bırakan 1908'de istibdatın yıkılmasına kadar sürdü. 2. Meşrutiyet ilan edildi. Meclis-i Mebusan tekrar açıldı. 1909'da Anayasa yürürlüğe kondu. Halk kitleleri yeni demokratik haklar kazandılar. Basına sansür konamaya çağrı hükme bağlandı. (Md. 12) Kişi hak ve özgürlükleri tam teminat altına alındı. (Md. 10) 1876 Anayasasından bulunmayan toplanma ve dernek kurma hakkı kazanıldı. (Md. 120)

Öte yandan 1876 tecrübesinden ders çıkarılarak, kişi hak ve özgürlüklerinin ölü birer madde haline gelmesine neden olan meşhur 113. maddenin padişaha verdiği yetki kaldırıldı.

Ancak İttihat ve Terakki daha baştan feodal-komprador iktidara uzlaştı. "Partinin kaderine hakim olan hırslı ve tecrübesiz elebaşıları, yerli ve yabancı kapitalistlerin kucağına atılmakta gecikmediler." (1) İç pazarı emperyalistlere tümüyle açtılar ve emperyalizmin sömürsünü artırmak için kanunlar çıkarttılar. Devrimin üzerinden bir yıl geçmeden "Tatili-Esgal Kanunu"nu çıkartarak grevi ve sendika kurmayı yasakladılar. 1909 Anayasası ile kazanılan hakları tümüyle ortadan kaldırdılar.

Bu işbirliği, ülkenin Almanya ile birlikte 1. Dünya Savaşına girmesi ve yenilmesi sonucunu doğurdu. Ulusal Kurtuluş Savaşı başladı. Kurtuluş Savaşımızın önderi M. Kemal, Anadolu'ya ayak bastığı andan itibaren meclisin toplanmasına çalıştı. 23 Nisan 1920'de TBMM'yi topladı. Meclis 20 Ocak 1921'de Teşkilatı Esasiye Kanununu kabul etti. Yeni Anayasa Kurtuluş Savaşının ve savaşın bir milletin ihtiyaçları ile uyum içindeydi. Bu Anayasa ile "milli egemenlik" fikri kabul edildi ve milletin iradesini temsil eden meclis hakimiyeti sistemi getirildi.

Emperyalizmle uzlaşanlar her zaman halka saldırlar

Cumhuriyetin ilanından sonra yapılan 1924 Anayasası ile meclis hakimiyeti sistemi devam ettirilmekle birlikte, yürütme organı biraz daha güçlendirildi. Ayrıca, bu Anayasa ile yargı kuvveti bağımsızlık statüsüne kavuşturulmaya çalışılıyordu. Anayasanın 8. maddesi ile "Yargı hakkı bağımsız mahkemeler tarafından kullanılacağı" hükmüne bağlanıyordu. Ancak, mahkemelerin bağımsızlığını ve yargıçlık güvencesini sağlayacak hükümler tam anlamıyla düzenlenmemişti. Öte yandan yasaların Anayasa-

ya uygunluğunu denetleyecek mekanizma açısından da Anayasada açıklık yoktu.

Kişi hak ve özgürlüklerine geniş bir bölüm ayrılmasına rağmen, sadece hak ve özgürlükler sayılmakla yetinilmiş, gasbedilmelerini önleyecek hukuki güvenceler getirilmemişti. Ekonomik ve sosyal haklardan hiç söz etmeyen 1924 Anayasası, sendika kurma ve grev hakkını kişi hak ve özgürlüklerinin dışında tutmuştu.

Yasama ve yürütme organını denetleyecek hukuki bir mekanizma olmayışı, hükümlere istedikleri gibi hareket etmek imkânını verdi. Hükümetler, gerek "Millî Şef" döneminde, gerekse Bayar-Menderes diktatörlüğü döneminde "millet iradesine" (!) dayanarak çıkardıkları yasalara millet ezdi, sömürdüler, her türlü özgürlüğü ve hakkı yok ettiler.

Özellikle, halkın "Millî Şef" iktidarına duyduğu tepkiyi kullanarak, demokrasi ve özgürlük vaatleriyle iktidara gelen Bayar-Menderes, 10 senelik iktidarı boyunca Anayasayı, hak ve özgürlükler çöğme konusunda hayret edilecek bir pervasızlıkla hareket ettiler. "Türkiye'yi küçük Amerika yapacağız." iddialarıyla, ülkeyi ABD emperyalizminin talan ve sömürsüne açtılar. İzledikleri işbirlikçi siyasetle ülke ekonomisini mahvettiler. İktisadi buhran ağırlaşmaya hayat pahalılığı artmaya başladı. Halk kitleleri hızla yoksullaştılar. Hoşnutsuzluk arttı, muhalefet sesleri yükselmeye başladı. Halkın, yeterli hukuki güvenceden yoksun olmasını da fırsat bilen Bayar-Menderesler muhalefeti bastırmak için her türlü kanunsuzluğu yaptılar.

1953-54 yıllarında Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü hakkı gasbedildi. Basın özgürlüğü yok edildi. İşçi ve köylülerin direnişleri ezildi. Partizanlık aldı, yürüdü. 1954 yılında çıkarılan 6435 sayılı yasa ile memurların haklarını aramaları yasaklandı. Memurlar, iktidarın kapıkulları haline getirilmeye çalışıldı. Yargıç bağımsızlığı ayaklar altına alındı. Da-

nıştay işgöremez hale getirildi.

Bayar-Menderes diktatörlüğü, son zamanlarında halk üzerindeki baskı ve zulmünü iyice artırdı. Anayasa ve hukuk dışı davranışlarıyla meşruluğunu kaybeden bu iktidara karşı direnme hakkını kullanan halk, 27 Mayıs 1960'da Bayar-Menderes iktidarını yıktı.

Halkın hürriyet istediği gelişen demokratik akımın etkisiyle 1961 Anayasasında birçok demokratik hüküm yer aldı. Bayar-Menderes faşist iktidarı döneminde, Anayasasının on yıl boyunca çeşitli şekillerde ihlal edilmesi göz önünde tutularak, yasama ve yürütme organının faaliyetlerini denetim altına alabilmek için Anayasa Mahkemesi kuruldu. Danıştay yeniden düzenlendi. Yüksek Hakimler Kurulu vasıtasıyla mahkemelerin bağımsızlığı ve yargıç güvencesi sağlandı. Temel hak ve özgürlükler teminat altına alındı. Çalışanlara memurlar da dahil olmak üzere sendika hakkı tanındı.

1961 Anayasasına

saldırıları yeni değildir

İşte, büyük burjuvazi ve toprak ağalarının en gerici kesimlerinin 20 yıldır 1961 Anayasasına saldırımlarının nedeni, halkın 100 yıllık bir mücadele ile onbinlerce şehit vererek kazandığı bu demokratik ve sosyal haklardır. Anayasa düşmanları, özellikle ekonomik ve siyasi bunalımlar arttıkça dönemlerde Anayasaya saldırımları alışkanlık haline getirmişlerdir.

1965 yılında işbaşına gelen Demirel hükümeti, Bayar-Mendereslerin işbirlikçi ve enflasyonist siyasetini devam ettirdi. Bunun sonucu emekçi kitleler üzerindeki sömürü hızla ağırlaştı. Hayat pahalılığı arttı. Paranın değeri düştü. Dış ticaret açığı ve dış borçlar büyüdü. Ekonomik buhranın gerekçe ağırlaşması halkın mücadelesini de beraberinde getirdi. Halkın yükselen mücadelesini bastırmak ve buhranın tüm yükünü halkın sırtına yüklemek isteyen burjuvazi 12 Mart darbesini tezgahladı. Muhtıradan sonra Başbakan olan Nihat Erim özgürlükleri karşı saldırıya geçti. "Halkların kötüye kullanılması" önmek "gerekçeyle" Anayasasının özgürlükler düzenini altını üstüne getirdi. 157 maddelik Anayasanın dörtte birini değiştirdi. Hak ve özgürlüklerin

birçoğu fiilen kullanılmaz hale getirildi. Sınırlı da olsa, 1961 Anayasası ile birlikte memurlara tanınan sendika hakkı gasbedildi. Çikenin bu duruma düşmesinin baş sorumluları kendileri olmasına rağmen, bütün suç Anayasaya yüklediler.

Demireller ne istiyor?

Bugün de assolistliğini Demirel'in yaptığı bir koro Anayasaya karşı yeni bir saldırı kampanyasına başlamıştır. Söylenen kötü şarkının bestecisi hiç şüphesiz Türkçeslerdir.

Ülke ekonomisi büyük bir darboğaz içindedir. Bunalım giderek artmaktadır. Ülke ekonomisi IMF'ye teslim edilmiş ve bunalım yükünün halka çektilmesi konusunda söz verilmiştir. Bunu yapabilmeyen yolu, mevcut hak ve özgürlükleri yok etmek, halkı baskı ve zulümle sindirmek. Oysa mevcut Anayasa düzeni çeşitli kurumlarıyla hak ve özgürlüklerin çiğnemesine önemli ölçüde engel olmaktadır. Bu nedenle, 10 yıldır mevcut Anayasa ile devlet idare edenler birdenbire "Bu Anayasa ile devletin yönetilemeyeceği" kararına varmışlardır. Esasında söylenmek istenen "Biz hukuk devleti kuralları içinde devlet yönetmek istemiyoruz. İcratımızı sınırlayacak hiç bir kurum ve yasasını bulunmadığı bir düzen istiyoruz" dur. Demirel'in iki de 1961 Anayasa Mahkemesi ve Danıştay suçlaması boşuna değildir. Partizanlıkta Bayar-Menderesleri geçen Demirel'in Danıştay varlığının rahatsız olması, hak ve özgürlüklerin sınırlanmasına olanak tanımayan Anayasa Mahkemesini topa tutması olağandır. Çünkü, o, halkın hiç bir hukuk güvencesine sahip olmadığı bir düzen arzu ediyor, 1950'lerde olduğu gibi "millet iradesi" adı altında millet iradesini "gasbedileceği" bir düzen hayal ediyor.

Ancak Demirel ve Türkçeslerin bu hayalleri gerçekleştiremeyecekler. Çünkü, halk uyanmıştır. Bugünkü durum sorumlularının kimler olduğunu görmeye başlamıştır. Çünkü emekçi kitleler 12 Mart'ı yaşamışlardır. Ve 1961 Anayasasının getirdiği hak ve özgürlükleri koruma konusunda bugün daha duyarlı ve daha tecrübelilerdir. Nitekim hükümetin icratına ve Anayasa değişikliği önerilerine bugün birçok kişi tepki duyuyor. Daha da önemli olan bir araya gelmiş insanların meydana getirdikleri örgütlerce gösterilen ve gösterilecek olan tepkidir. Tüm sendikalar, dernekler ve meslek kuruluşları Anayasaya sahip çıkmalı, bu konuda güçbirliğini hayata geçirmelidirler. Bu temelde bir platform oluşturulması önümüzde duran önemli bir görevdir. Anayasa düşmanlarına verilecek en güzel cevap bu olacaktır.

(1) Şefik Hüsnü Aydın'lık sayı 22 1 Haziran 1922

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTI

Gün Sazak'ın öldürülmesi ve Dev-Sol

Dev-Sol, AYDINLIK gazetesine de gönderdiği bir bildiri ile Gün Sazak'ın öldürülmesini üstleniyor ve bu eylemle işçi sınıfını ve halkın kazanımlarını söyletiriyor.

"Demirel hükümetinin güçlü devlet ve faşist polislin moral güçlüğü altüst oldu."

"CHP'li yurtseverler faşizmi bir kere daha tanıma olanağı buldular."

"Faşizme karşı nötr olan, faşistlere karşı duyarlı olmaya başlamıştır."

"Ecevit'in anti-faşist maskesi bir kez daha düşmüştür."

"Halkımız faşizmin saldırılarını karşısında korunmak, can güvenliğini sağlamak zorunda kalmıştır."

Dev-Sol'un bildirisi böylece devam ediyor.

Bir de madalyonun diğer yüzü vardır. Acaba Dev-Sol'un bu açıklamalarına Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra MHP'lilerin misillemeleriyle öldürdüğü 40'a yakın yurttaşın aileleri, o günden beri faşistlerin muhasarası altında kalan Çorumlular, evinden dışarıya çıkamazken Türkiye halkı, ne diyor acaba?

Bunların ayaklarının sadece ucu Türkiye toprağına değse, halkın faşist saldırılardan korunmak için değil silah alacak; ekme alacak parasını bile bulunmadığını pekala görebilirlerdi.

Bildiride belirtilen ilginç bir nokta da "CHP'li yurtseverler faşizmi bir kez daha tanıma fırsatı buldular" ibaresi.

Sizleri bilemeyiz ama Türkiye halkı faşizmi çok iyi tanımaktadır. 12 Mart faşizmi hâlâ Türkiye halkının gözleri önündedir. Halkı MHP'nin önüne kurbanlık koyun gibi sür ve kenara çekil, sonra da "Faşizme karşı duyarlı olanlar, faşistlere karşı duyarlı olmaya başlamıştır" gibi gülmeye iddialarla ortaya çık.

Bu halk faşizme karşı nötr değildir. İşçi sınıfı ve halk sende anarşinin bulunduğu yerde "ben yokum" demektedir.

Günden güne halktan daha fazla tecrit olmanın verdiği telaşla ihanet çizgisi daha da mükemmelleştiriyor ve Rusya'nın istekleri doğrultusunda provokasyonlarla geliştirerek sonu olmayan karanlığa doğru son süratle gidiyor.

Cumali Yurdacan

Çocuk doğuyor, sırtında 15 cm.

kadar tırnak izi

SSK Bakırköy Doğumhane doğum için çözümlerini Eşimin yattığı 6 gün içinde hastanede bizzat göremek şahit olduğum gerçekleri aynen yansıtır.

Eşim doğum sancısı çekmekte iken Doğumhanede Başhe-

kim Naci Buçukoğlu tarafından yazılmış bir tamin görüyorum. Tamamda "Yeğenim geleceğinden, ben burada olsam da olmasam da aşağıdaki hususlara uyulacak: Bütün doktorların doğumda hazır bulunması, hemşire ve ebe-lerin bütün imkanları seferber ede-

rek ihtimam göstermesi ve hastanın tek kişilik odada yatırılması, ziyaretçilerin her an ziyaret edilebilmesi için gereken kolaylıkların gösterilmesi."

Benim hastam bu tamimi okurken bir hemşire yanına eğilerek ne bakiyosun seni ilgilendirir mi diyerek doğum sancısı çeken bir hastayı itme cesaretini gösteriyor.

Hastanede çıkan yemekler ise anlatılacak gibi değil. Bir gün yapılan yemek ertesi gün aynı kanarlarda hiç değişmeden hastalara veriliyor. Tabii bunlara yemek diyebilirsiniz. Hastaların yemeklerine konan etler hastabakıcı ve ebelerle ızgara köfte oluyor, tabii hastalar et yemiyorlar. Sabah kahvaltısında 2 tek zeytin, 3 cm beyaz peynir veriliyor. Anneye süt olur mu verdikleri bu şeylerle. Anne bunları yiyecek ve toplama sağlıklı bir insan yetiştirecek. Benim hastam doğum yapıyor ve 10 dikşi atılıyor. Ertesi gün hastam ölüm pozisyonuna giriyor. Tekrar ameliyathaneye alınıyor. Eski atılan dikşiler sökülüyor ve yeniden 10 dikşi atılıyor. Bu ne bilgisizlik, bu ne ilgisizlik. Çocuk doğuyor, çocuğun sol eli yamuk ve sırtında 15 cm. kadar tırnak izi

Kapıdan girişte bir oda içinde bir masa bütün irtibat buradan sağlanıyor. Oradaki görevlilere 100 lira verdin mi hastanı gece gündüz görebilirsin. Ben de ayısını yapmıştım. Oradaki engelden kurtulup hastamın ne durumda olduğunu görebilmek için. Başkaları geliyor, kimi arıyorsun diye soruyorlar, eğer eli cebine gitmiyorsa ziyaret günü perşembe veya pazar günü deyip ziyaretçiyi postallıyorlar. Yani hastayı görmek için illa rüşvet denen illeti mi vermek lazım. Bu ne düzensizlik, bu ne tutarsızlık.

Bir okuyucu

Cezaevinde

maceracı solun yaptıkları

Beş ay önce İzmir Cezaevinde bizim koğuşa, çeşitli fraksiyonlardan 43 kişilik siyasi suçlu olarak bilinen bir grup getirildi.

Bir süre sohbet ettikten sonra hangi siyasetleri savunduklarını sordum. Eylem Birliği ve Devrimci Kurtuluş dediler. Onlar da bana sordular. Ben de Aydın'ın siyasetini savunduğumu söyledim. Bana Aydın'ın fikirlerini hiç bir siyaset tarafından sevilmediğini söylediler. Ben de daha sonra bunu tartışacağımızı söyledim ve Adıyaman Cezaevindeki sonut koşulları ve bugüne kadar verdiğimiz mücadeleleri anlatmaya çalıştım. Size de bu olayları anlatmak istiyorum.

Bir akşam sayım yapıyorduk. Yeni gelen arkadaşları sayıma karşı çıkıyorlardı. Bu nedenle de gardiyanlarla aralarında tartışmalar çıktı. Daha sonra da kileden kopuk ve doğru bir tutum almamakla ilgili kıldenleri eleştirildi. Biz herhangisi bir sorunumuz olduğu zaman, diğer koğuştakilerin de fikirlerini almak gerektiğini söyledik. Onlar her zaman he de der, aynı hataları yaparlar" diyerek güvensizliklerini dile getirdiler.

Bir süre sonra iki arkadaşları gardiyanlarla kavga ettiği için hücreye atılmıştı. Bunun üzerine açık grevi yapmaya kalkıştılar. Biz diğer mahkumların da desteğini alarak kalmayacağımızı söyledik. 1.5 günlük açık grevinden sonra Cezaevi Müdürü bizim koğuşa gelecek konuştuk ve daha sonra da onları hücreden çıkartarak bizim yanımıza verdi.

Bir gün koğuştaki duvar gazetesine "Yaşasın 1 Mayıs ve TIKP" yazmıştım. Bana TIKP yazısını silmemi söylediler. Silmeyince de saldırdılar. Bana "TIKP adına konuşamazsın, ama bağımsız olarak ne yaparsan yap" dediler. Beni o koğuştan atmaya kalkıştılar. Şeffaflardan biri "ya ben ya o" diyordu. Ben 6 koğuşa gittim. O koğuşta da Halkın Kurtuluşundan ve Partizandan mahkumlar vardı. Onlar da aynı şekilde çamur atmaya çalıştılar. Ancak onların da çamurları tutmadı.

Bütün mahkumların önünde konuşarak söyledikleri yalanları bir bir açıkladık ve onları teşhir ettik. Ve bütün mahkumları bunların oyunlarına gelmemeye çağırarak.

Zülfü BUDAK

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

VATANDAS
Tarih: 8.6.1980 - Sayı: 22
8.6.1980 - VEZİRKÖPRÜ

Cezaevi gene susuz kaldı

220 hükümlü ve tutuklunun bulunduğu Vezirköprü'nün modern cezaevi susuzluktan kırılır hale geldi. Hükümlü ve tutuklular "Elimizi, yüzümüzü yıkamaya dahi su bulamıyoruz. Pislik içerisinde kaldı. Adeta koktuk. Durumumuz ne olacak? Pisliktten salgın hastalıklar baş gösterirse, sorumlusu kim olacak?" diyorlar.

Yetkililer de olayı şöyle anlatıyor: "Cezaevinin suyu Uludağ'dan açılan bir kuyudan çekiliyordu. Son gelen sel, kuyuyu sildi sığdırdı su çekem motorunu da aldı götürdü. Şimdi susuz kaldık. Hükümlü ve tutukluların söyledikleri doğru, endişeleri haklı, diyorlar.

Vezirköprü Cezaevinin su işi için, Samsun'da ilgililerin konuyla ilgilenmesi beklenmektedir.

Mücadele

23.6.1980 - SİİRT

Tüm parlamenterlerimizin ve partilerimizin pasifliğinden kendini sadece seçilmiş ilin bakanı sanan Sağlık Bakanı Dr. Münif İslamoğlu hemen her ay uğrayarak yeni eserler kazandırdığı Kastamonu Devlet Hastanesini tam teşekküllü hale getirerek duyularınla şöyle ifade etmiştir:

"Yıllardanberi cefakar Kastamonu halkı, bir heyet muayenesi için başka illere gidip devlet perişan oluyordu. Şu anda ise, Kastamonu Devlet Hastanesi, yeni hali ile günde 500 hastaya cevap verebilecek hale getirilmiştir. Kastamonu halkının çilesini sona erdirdiğin için çok mutluyum."

Ancak sağlık Bakanı Münif İslamoğlu yıllardır Siirt Devlet Hastanesinin ihtiyacı bulunan doktordan vazgeçtik elektrik jeneratörü göndermediği için vicdan azabı çekmektedir.

Bakin Sağlık Bakanlığının Kastamonu'daki bir haftalık yatırımlarına:

Devlet Hastanesi, Cide Sağlık Merkezi, İnebolu Devlet Hastanesi, Daday Sağlık Merkezi, Bozkurt Sağlık Merkezi, Abana Sağlık Merkezi, Çatalzeytin Sağlık Merkezi, Tosya Devlet Hastanesi, Taşköprü Devlet Hastanesi, Küre Sağlık Merkezi kalorifer onarımı, sıhhi tesisat ve inşaat işleri.

EMEK

19.6.1980 - İNEGÖL

Belediyeimiz, şehrimizin muhtelif sokaklarını sezonu olmasın mesebete bile betonlamaktadır. Fakat betonlamanın üzerinden 10 gün bile geçmeden ve henüz daha betonlar bile kurmadan, betonları kırıp sokak sakinlerinin cesme almalara izin verip 10 gün önce yaptığını 10 gün sonra bozdurdu. Nedeni de sokaklardan geçmekte olan eski su sebekesinden suların alabilmesidir. Nedeni de sokak sakinleri su sebekesinden su almamalarıdır. Bu mesebete de sokak sakinleri hem su sebekesinden su almamaları hem de sokak sakinleri su sebekesinden su almamalarıdır. Ayrıca yollar da nadasa tarlasına dönmüştür. Bu davranış belediyeimizin nedenli planız ve programız uğraşlar verdiğinin yanısırdır. Dileğimiz, şehrimiz halkının böyle planız ve programız yönetimlerle çalışan belediye yetkililerinden kurtulmasıdır.

Şu işe bakın

Iran Devlet Başkanı,
Homeyni'nin eleştirilerini cevapladı

Beni Sadr: «Bakanları ben atamadım ki, yaptıklarından sorumlu olayım»

TAHRAN (AA) İran Devlet Başkanı Abulhasan Beni Sadr, Ayetullah Homeyni'nin hükümetini sert bir biçimde eleştirmesi üzerine, «Bakanların yaptıkları işlerden ben sorumlu değilim, çünkü onları ben atamadım» dedi.

İran resmi haber ajansı PARS'a bir demec veren Beni Sadr, hükümette bulunan bakanların eski Başbakan Mehdi Bazergan tarafından atandığını ve hükümetin daha etkin olması ve bakanların zorlamak için elinde yetki bulunması gerektiğini söyledi.

Hatırlanacağı üzere, Homeyni, bugünkü hükümet bir an önce kendini düzeltmediği takdirde büyük değişiklik yapılabileceğini söylemişti. Homeyni, özellikle hükümetin ülke ekonomisini denetleyememesinden, çatışmalara son verememesinden ve devrik Şahın kalıntılarını temizleyememesinden yakınmıştı.

Bu arada Parlamento üyesi ve aynı zamanda İran Silahlı Kuvvetlerinin Siyasal ve İdeolojik Bürosunda Homeyni'nin özel temsilcisi olan Hasan Ruhani, «İran, Amerikalı rehinelere sonsuza kadar tutamaz» dedi.

GÖREVDEN ALINANLAR
Bu arada İran'da hükümet kurubölüşlerinde gerçekleştirilen tasfiye hareketinin bir bölümü olarak önceki gün de Petrol Bakanlığında çalışan 500 kadar işçi görevden alındı.

İran Devlet Radyosu, Petrol Bakanlığı, Tasfiye Komitesinin, 700 kişi hakkında yaptığı soruşturmaların ardından, içlerinde SAVAK ajanları, eski rejimin taraftarları ve eski parlamento üyeleri de bulunan 485 kişiyi kovdu.

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Şıvancılar bazı öğrencilerin sınavlara katılmasını önüyor

DIYARBAKIR (ÖZEL) İYARBAKIR'da Şıvancı (DDK) olarak bilinen Rusyacı grup, kendi fikirlerinden olmayan öğrencilerin yıl sonu sınavlarına katılmalarını önüyor. Bu nedenle D. Ü. Tıp Fakültesinde çıkan silahlı çatışmada bir kişi silahla yaralandı.

Tıp Fakültesinde 26 Haziran günü sınav girmek isteyen bazı öğrenciler, Şıvancı olarak bilinen gruba mensup kişilerce, okula alınmamak istendi. Saat 11 sıralarında okula giden bir grup tarafsız ve devrimci gencin okula alınmamak istemesi üzerine kavga çıktı. Daha sonra DDK'd'ilerin silah kullandığı olayda, DDK'd'li biri seken kurşunlarla ayağından yaralandı. Olay sırasında da DDK'd'li Ahmet Tevfik Hatipoğlu, Taha Yılmaz ve Kental Gülvahapoglu adlı kişilerin silah kullandıkları öğrencilerce görüldü.

Şıvancılar daha önce de Dev-Yol taraftarı gençleri okula almamaya çalışmışlar ve bu nedenle yer yer olaylar çıkmıştı. Öğrenciler, sınav dönemi boyunca, yetkililerin okullarda gereken tedbirleri almalarını istedikler.

Memurlara siyaset yaşayının kaldırılması istendi

ANKARA (ÖZEL) EMURLAR Demneği (Mem-Der) Antakya Şube Başkanı Sevim Yetim memurlara konan siyaset yaşayının bizzat hükümet tarafından çiğnendiğini dikkat çekerek «Hükümet memura siyaset yasak diyor, ama memurların siyasi görüşlerine göre ayırıyor» dedi.

Antakya Şube Kongresinde yeniden Başkanlığa seçilmesinden sonra basına bir açıklamada bulunan Sevim Yetim memurlara konan siyaset yaşayının kaldırılmasını savarak şöyle dedi:

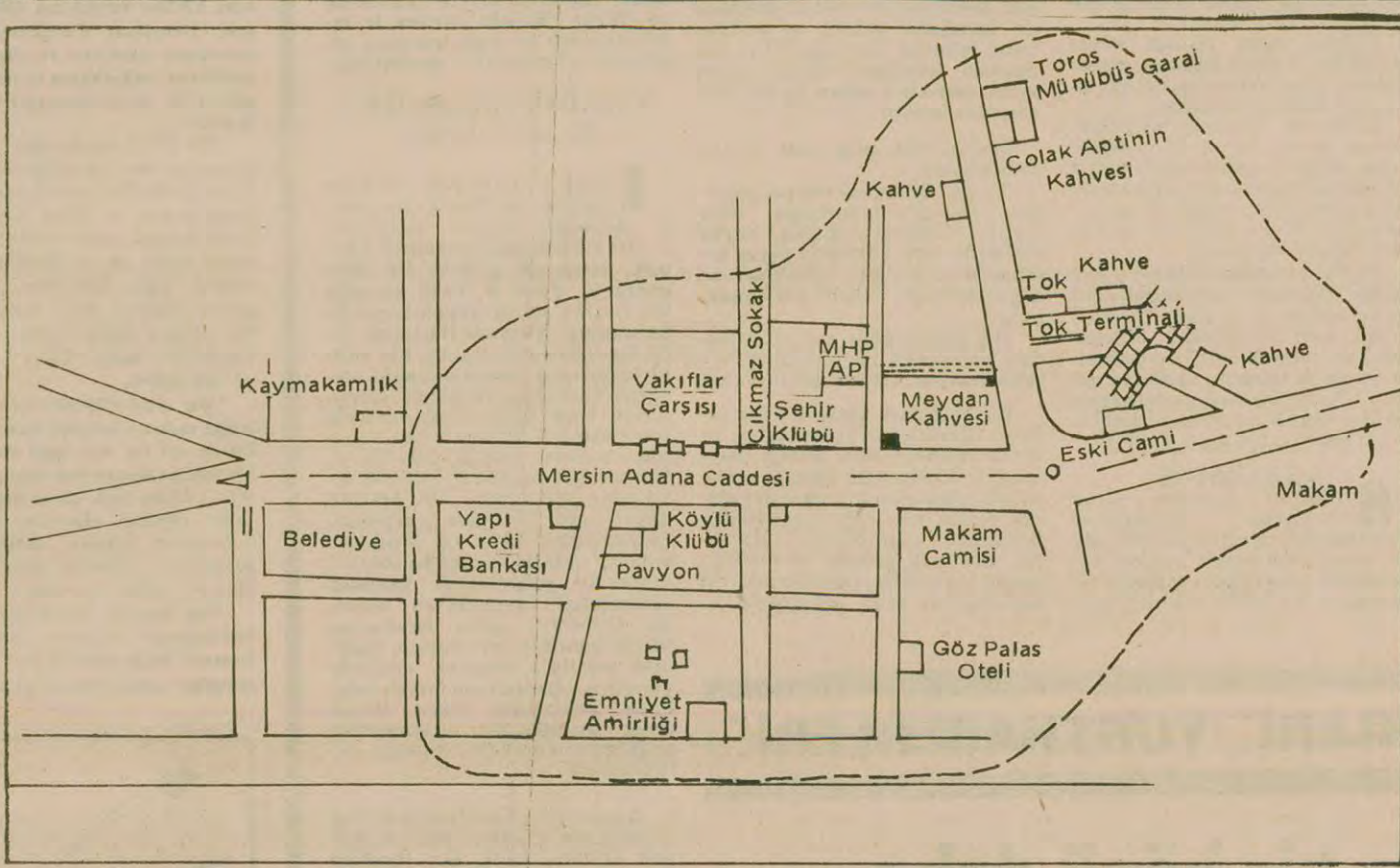
Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi, Doçent Bulut'un davası için görevsizlik kararı verdi

ANKARA (ÖZEL) KARADENİZ Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Doçent Dr. Necdet Bulut'u öldürmekten şüpheli Mikdat Şimşek için Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi görevsizlik kararı verdi. Mahkeme olayın geçtiği yer olan Trabzon ilinin Erzurum, Kars ve Ağrı Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesine yakın olduğunu belirterek, dosyanın Trabzon Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar verdi. Trabzon Ağır Ceza Mahkemesinin de dosyayı Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesine göndermesi bekleniyor.

- Homevni özellikle hükümetin ülke ekonomisini denetleyememesinden çatışmalara son verememesinden ve devrik Şahın kalıntılarını temizleyememesinden yakınmıştı

Beni Sadr

MHP'nin üslendiği Makam Mahallesinin ve üslenilen yerlerin kroki. MHP'nin bu yörede yoğunlaştığı yerlerin başına varılır Caddesi ve TOK (Tarsus Otobüsçüler Kooperatifi) geliyor. Bu iki nokta arasında sağlanan gizli geçiş yollarını kullanan MHP'iler, saldırılardan sonra buralarda yuvalanıyorlar.

Çukurova Rektör Yardımcısının katili, cinayetten sonra uzun süre Makam Mahallesinde barındı

MHP, Tarsus'ta devlet gibi vergi topluyor

• Haraç toplama işinde küçük çocukları öne sürüyorlar

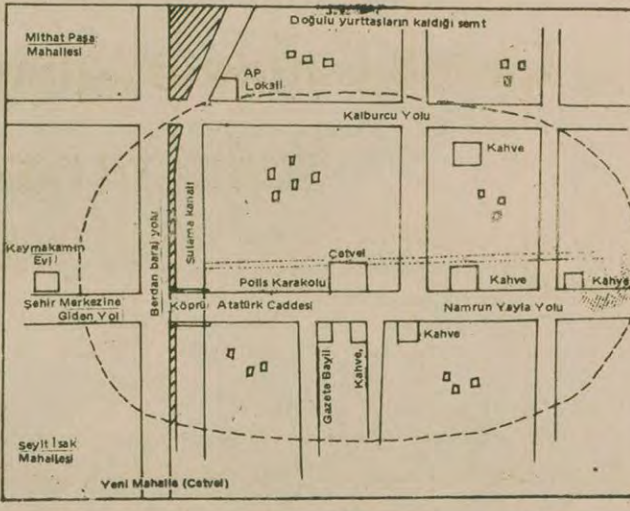
TARSUS (ÖZEL) TARSUS'ta MHP'ilerin kuralları bölge durumundaki Makam ve Cetvel Mahallelerinde MHP'li komandoların baskı ve terörünün arttığı, 2500 ile 10 bin lira arasında halktan haraç aldıkları ve saldırılarında karakol polislerinin desteğini sağladıkları bildiriliyor.

Tarsus, hemen hemen bir yıldır

dir kahve taramalarının, zincirleme cinayetlerin ve bombalama olaylarının en yoğun olduğu ilçelerimizden biri durumunda.

Tarsus'ta halk üzerindeki yoğun saldırılar ile, yaygın adı Cetvel olan Yeni Mahalle ve Makam semtlerinin MHP'li komandoların en etkin olduğu yerler olduğu bildiriliyor. Cetvel'de "vergi"

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

MHP'nin yuvalandığı yerlerden biri de Cetvel Mahallesi

BASINDAN SEÇMELER

Oktay Ekşi: «Onarım mı, yıkım mı?»

Oktay Ekşi dünki yazısında gensoru sonucuna ilgili tahminini şöyle yapıyor: «Ankara'dan gelen haberlerden anlaşılıyor ki, göre yola sonunda hükümet çok muhtemeldir ki düşürülecek. Böylece Sayın Ecevit ve Erbakan'ın deyimi ile «ONARIM HÜKÜMETİ», Sayın Demirel'in tanıdığı «TAMİRAT» hükümeti kurulmasına çalışılacak. Ve belki kurulacak, belki kurulamayacak!»

Demirel hükümetinin başarılı olup olmadığı konusunda ise Oktay Ekşi, şöyle diyor: «Ekonomik konularda - kendi felsefesi doğrultusunda - aldığı cesur ve tutarlı kararlarla ülkeyi selamete ulaştırabileceği inancını vermiş. Ö. Nedenle ekonomik tutumunda, en azından Ecevit kabinesinden başarılıydı. Bu gerçeği böylece kabul edelim.»

Demirel hükümetinin anarşi konusunda ise

son derece başarısız kaldığını söyleyen Ekşi, onarım - hükümetinin kurulması halinde bu alanlardaki başarı şansını da şöyle görüyor: «Eğer Erbakan'ın CHP'ye bildirdiği 'altı şart' içindeki 'mevcut hükümetin aldığı ekonomik kararları yürürlükten kaldırmak' sıkı kabul edilirse, Ecevit ve Erbakan'ın da bildiricilerini söyleyen Ekşi, her iki liderin de partileri içinde «Başarı göstergisi» yapabilecek için bu yola başvurduklarını vazıyor.

Needet Uğur: «Bunalım, erken seçim ve hükümet sorunu»

Dünkü Hürriyet'te yayınlanan yazısında Needet Uğur bir erken seçim Demirel'in istediği sonuçları getirebileceği sürüp giden sorunlara çare olamayacağını söylüyor.

Ekonomik bunalımdan çıkış için Demirel hükümetinin uyguladığı politikanın «sulandırılma» ve «eksiksiz» uygulanan halde bile 4 - 5 yılda sonuç verileceğini söylüyor ve şöyle diyor: «Ekonomik bunalımdan çıkış için uzun bir süre kemerleri sıkma, azla yetimne, alışılan yaşam biçimlerinden özveride bulunmak gerekirse, bunu sağlamanın çaresi, toplumun tüm kesimlerinin bu sıkıntıları

gücüne göre ortaklaşa paylaşması, politik nedenlerle bugüne kadar el sürülmemiş kazançların vergilendirilmesi, personel politikasının militan baskılardan kurtarılması, bunalım dönemlerinin canlandırıcısı olan kamu yatırımcılığına gereken ağırlığın verilmesi değil midir?»

Bugünkü hükümetin anarşi ve şiddet olaylarından kurtulmak için sıkı ve sert bir politika izlediğini, söyleyen Uğur, bu politikanın konulan hatalı teşhisten doğduğunu belirtiyor. Uğur şöyle diyor:

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Bunalımdan çıkışta hükümet hariç çoğunluğun birleştiği nokta:

"Toprak ağalığı vergilendirilmeli"

- IMF, OECD ve Dünya Bankası Demirel'in vergi reformunu mutlaka gerçekleştirmesini istiyor.
- Sanayiciler de, kaynak sağlamak amacıyla toprağın vergilendirilmesini savunuyor.

HABER MERKEZİ DEMİREL'in ekonomik önlem paketi kararının yayımlandığı 25 Ocak tarihinden bu yana tartışılıyor. Önlemlerin en önemli özelliği, bunalımdan çıkışın bütün yüklerini insafsızca halkın sırtına yüklemesi. Ekonomik tedbirlerin üretimin temel unsuru olan çalışan kitleleri ezerek sağlayacağı gelişmelerin sağlık derecesini, kamuoyu, sanayiciler ve Türkiye'ye kredi veren yabancı kuruluşlar değerlendiriyorlar.

Son olarak IMF, OECD ve Dünya Bankası uzmanlarının yaptıkları açıklamalarda 25 Ocak önlemlerinin başarıya ulaşabilmesi için vergi reformunun mutlaka çıkarılmasına dikkat çekmeleri, bu konuyu yeniden gündelleştiriyor. Uzmanlara göre, «Bunalımın yükünü paylaşmanın yeni yolu vergi reformundan geçiyor. Mevcut vergi politikası sürekli bir şekilde dar ve orta gelirli halktan vergi almaya dayanıyor. Önlemler bu yükü daha da ağırlaştırıyor. Türkiye bir yandan önlemlerle ekonomide serbesti sağlarken, bir yandan da vergi reformuyla gelir dağılımını yeniden düzenlemek ve kaynak dağılımını değiştirerek, iç pazarı da üretimi artırıp ihracat ederek dış ticaret açıklarını kapamak

(Devamı sa. 6 Sü. 3'de)

MHP'li öğretmenler, Antakya'da mezhep ayrımı yaparak öğrencileri sınıfta bırakmış

ANTAKYA (ÖZEL) ANTAKYA'da Fevzi Çakmak Ortaokulunda MHP'li öğretmen mezhep ayrımıyla yapılarak Alevi yurttaşların çocuklarını sınıfta bıraktılar. Din dersine giren İbrahim Akdoğan, Beden Eğitimi dersine giren Ahmet Hilmi Sökmen ve Türkçe dersine giren Yusuf Zeytin adlı öğretmenlerin Alevi yurttaşların çocukları olan öğrencileri özellikle sınıfta bıraktıkları söyleniyor.

Bildirildiği göre, branş öğretmenliği olmadığı halde Beden Eğitimi öğretmeni, ayağından sakat olan bir öğrenciyi de bu yüzden sınıfta bıraktı. Stajyer olduğu bildirilen Yusuf Zeytin ise asil öğretmenin verdiği 7-8 gibi notları kabul etmeyerek yaptığı sınavla öğrencileri sınıfta bıraktı.

Gazetemize bir açıklamada bulunan birçok öğrenci velisi, müfettişlerin bu öğretmenler hakkında soruşturma açmasını istedikler.

Halkın Kurtuluşçuları Plevne Mahallesi Muhtarının evini kurşunladı

ANKARA (ÖZEL) ALTINDAĞ Plevne Mahallesi'nde önceki gün Halkın Kurtuluşçuları iki gün içinde üçüncü kez silahlı saldırıda bulundular. Bildirildiği 10-15 kadar Halkın Kurtuluşçusu bildiricilerini almayan muhtarın oğlu Yavuz Taylak'ın evine doğru kaçması üzerine saldırganlar, muhtarın evinin çevresinde toplanırlar. Dört bir yandan ve çevre evlerin damlarından ateş etmeye başladılar. 20-25 dakika süren ateş sonunda evin camıları kırıldı, tesadüfen yaralanan olmadı.

TIKP ANKARA İL ÖRGÜTÜNÜN AÇIKLAMASI

«Halkın Kurtuluşu» adlı grup dört gün içinde Altındağ Plevne Mahallesi'nde oturmakta olan Uğur, Atilla ve Seyfi Taylak adlı Türkiye İşçi Köylü Partisi taraftarları tarafından, Yaralıları ziyarete giden TIKP Merkez Komitesi yedek üyesi Ömer Faruk Çiraoğlu, gene TIKP Merkez Komitesi yedek üyesi ve Ankara İl Başkanı Ferit İlsever ve Ankara İl yöneticisi Feyyaz Kurşuncu'ya saldırdılar. Ankara İl Başkanı Ferit İlsever'i ayağından yaraladı.

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Sovyet ordusunda birliklerin çoğu biyolojik savaşa göre eğitilmiyor. Yukarıda Sovyet askerleri bir tatbikatta görülüyor.

ABD Temsilciler Meclisi Alt Komisyonu, daha önceki iddiaları doğruladı

«Biyolojik silah üreten Sovyet fabrikasında 1000 kişi öldü»

WASHINGTON ABD Temsilciler Meclisinin bir alt komisyonu, geçen yılın nisan ayında Sovyetler Birliği'nin Urallardaki kenti Sverdlovsk'ta görülen toplu ölümlerle ilgili bir rapor hazırladı. Raporda, ölümlerin biyolojik silah imal eden bir fabrikadaki kazadan ileri geldiğinin doğrulandığı ve bu konuda Sovyetler tarafından yapılan açıklamaların «yetersiz, daha da kötüsi yalan» olduğu belirtildi.

Rapor, bir Sovyet milletçisinin 29 Mayıs günü olan bir anda 1000 kişinin öldüğüne dair açıklamalarına dayanarak hazırlanmış. Raporda, Amerikan hükümetinin elindeki bilgilere göre, kave asbanlarının staflokok mikrobundan ileri gelen iltihaplı çığır çıkardıkları, ölümlerin Sovyet yetkililerinin ileri sürdüğü gibi bozuk etten ileri gelmediği ifade edildi.

Komisyonun Demokrat Partili Başkanı, Sovyetlerin bu fabrikada biyolojik silah imal ettiğinin aşağı yukarı kesinlik kazandığını, böylece Sovyetler Birliği'nin bu silahların yapımını yasaklayan anlaşmayı çiğnediğini söyledi.

SSK 35. Genel Kurulu çalışmalarına başladı

ANKARA (AA) 35. Genel Kurulu çalışmaları Ankara'da başladı. Diyanet İşleri Başkanlığına seçilen Dr. Fahri Armaoğlu çalışanların sosyal güvencesinin arttığı ölçüde iş veriminin de artacağını söyledi.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral da Demirel'in mesajını okuduktan sonra halen Türkiye'de 3,5 milyon işsiz bulunduğu ve tarımda çalışan nüfusun tamamen sosyal güvenceden yoksun olduğunu belirtti.

Oral, enflasyon yüzünden fonların değer kaybettiğine de değinerek, Tam Gün Yasasının bir çare olmaktan çıktığını ve sözleşme ile doktor tutmak zorunda kaldıklarını açıkladı.

Türk-İş Genel Başkanı Sadık Şide ise Genel Kurulda yaptığı konuşmada, SSK'nın durumunu iyi gösteren istatistiklerin gerçeği yansıtmadığını ve kurumun oldukça zor durumda olduğunu ve toplu konut politikasının da artık tükendiğini söyledi.

Muhabirimiz Mendekli gözaltına alınışının 16. gününde savcılığa çıkarıldı

KARTAL Karlıktepe'de, 15 Haziran günü Ankara'dan gelen bir olayı incelemek için olayın geçtiği semte giden ve Sıkıyönetim tarafından gözaltına alınan gazetemiz muhabiri Gülseren Mendekli, gözaltına alınmasının 16. gününde askeri savcılığa çıkarıldı.

Olay yerinde inceleme yaparak bilgi toplaması engellenen ve 16 gündür hiç bir neden olmadan yasadışı bir şekilde gözaltında tutulan muhabirimiz Mendekli dün, olayla ilgili olarak gözaltına alınan diğer sanıklarla birlikte Alemdağ'dan Seli-miye Kışlasına getirildi ve askeri savcılığa çıkarıldı.

Bilindiği gibi 15 Haziran günü Kartal Karlıktepe Mahallesi'nde kendilerine Altancılar adını veren bir grup 15-16 Haziran büyük işçi mücadelesinin yıldönümünü bahane ederek silahlı bir gösteri yapmış ve bu sırada mahalleye gelen bir askeri cemeeye ateş açarak bir astegmen ile bir eri öldürmüşler, 4 eri de yaralamışlardı. Olay üzerine bilgi toplamak için mahalleye giden muhabirimiz Gülseren Mendekli ise hiç bir gerekçe gösterilmeden gözaltına alınmış ve uzun bir süre muhabirimizin nerede olduğu konusunda yetkililerden bilgi alamamıştı.

bu kösedden...

MHP'li bir ailenin öldürülmesi

Hüseyin Karanlık

MHP Gaziosmanpaşa İlçe Başkanı ile karısı ve kızının öldürülmesini gösteren resim büyük tirajlı gazetelerin en göze çarpan yerlerinde yayımlandı.

Türkiye halkının değer yargılarından az çok haberi olan, resimlerde görülen manzaranın halkın vicdanında nasıl bir etki yaratacağını hemen kavrar. Sözüme "faşizme karşı mücadele" adına yaratılan böyle manzaraların insanları tarafsızlaştırmaktan ya da faşizmin kucağına itmekten başka bir sonuç vermediği açıktır.

Her eylem, halkın mücadele arzusunu, birleşme ve örgütlenme isteğini artırıp artırmadığına göre bir değer kazanır. Bırakalım insanlarda mücadele arzusu yaratmayı, eğer daha kuytu köşelere çekilmelerine yol açıyorsa o eylem, doğrudan doğruya karşı-devrimin hanesine yazılır.

MHP Gaziosmanpaşa İlçe Başkanı ve ailesinin öldürülmesi gibi cinayetler, faşizmle devrimcilik arasındaki farkı ortadan kaldırıyor ve kitleleri tarafsızlaştırıyor. Geniş kitlelere sola karşı tepki uyandırıyor. Halkın fikri bakımdan sağa yakınlık duyan, ama faşist cinayet ve katliamlara katılmayan kesimlerini ise, MHP'nin safına itiyor. Faşist cinayet ve katliamların dikkatlerden uzaklaşmasını kolaylaştırıyor, hatta bunlara gerekçe yaratarak daha da azgınlaşmasına yol açıyor. Devlet terörünü, işkenceleki ve halka yapılan baskıları meşurlaştırıyor, terörü daha da tırmandırmak isteyen güçlerin önünü açıyor. Neresinden bakarsanız bakın, mace-

deci bir eylem sadece karşı-devrimin aleti rolünü oynamaktadır.

Sol içinde hesapsızlık ve başıbozuk maceracılık olarak ortaya çıkan hastalık, en sonunda her türlü değer yargısından ipini koparmış ve karşı-devrimciliğin en belirgin niteliklerini sergilemeye başlamıştır.

Bu tür eylemlerden, yalnız yapanlar değil, hoş karşılayanlar ve kayıtsız kalanlar da sorumludur. Provokasyon o-caklarını söndürmek, Türkiye'de demokrasinin ve solun geleceği açısından büyük önem kazanmıştır.

İŞKENCELER KARŞISINDA SAVCILARIN YARGIÇLARIN VE DOKTORLARIN SORUMLULUĞU

Av. Hüseyin Gökçeerslan

4

İşkencecileri koruyanlar kamuoyuna teşhir edilmeli

12 Mart sonrasında uygulanan işkencelerde de doktorların sorumluluğunu görüyoruz. İşkence kurbanlarının yakınlarının başvurusu üzerine, doktora çıktıklarında, polise birlikte bir- de doktorların, bu kurbanlara saldırdığına, hakaret ettiğine, işkenceye rağmen yanlış rapor verdiğine birçok defa tanık olduk. Kurbanlardan dinledik. Kimi zaman gerçek durumun dışın- da raporlar verildi.

BİRKAÇ ÖRNEK
KAPLAN UÇUK isimli genç yapılan işkence sebebiyle doktora sevk edildiğinde, kendisine beş gün iş ve gücünden kalmı rapor verildi.

Kaplan Uçuk 5.3.1980 tarihinde gözaltına alınmış ve 18.3. 1980 tarihi dahil, bu süre zarfında işkence görmüştür. Aradan geçen uzun süreye rağmen Kaplan Uçuk sağlığına kavuşmamıştır. İdrarından kan gelmekte, cinsel organı çalışmamakta ve vücudunun çeşitli yerlerinden ağrılar çekmektedir.

a) İdrardan kan gelmesi:
Kaplan Uçuk'un beline, omurgalarına tüfek dıpcığıyla vurulmuş, kum torbasıyla dövülmüştür.

Böyle bir olaydan kısa bir süre geçtikten sonra (2-3) idrardan kan gelmesi şeklinde bir belirti verir. Beline vurulması sırasında, böbreklerde meydana gelen hasar sebebiyle oluşur. Kan gelme-

biçimindeki böbrek hasarı kısa sürede düzelmez, kendiliğinden de düzelmez. Uzun sürede ve tedavile düzelebilir.

b) Cinsel organının çalışmaması, (Penisin sertleşmemesi)
5 gün süreyle makattan, penisten ve vücudun çeşitli yerlerinden elektrik verilmesi sebebiyle, cinsel organın çalışmaması sağdu- ğu, Kurbanlardan dinledik. Kimi zaman gerçek durumun dışın- da raporlar verildi.

Kişinin uzun dönem stress (gerginlik) altında kalması, cinsel organın çalışmaması şeklinde, a- raz meydana getirilebilir.

Böyle bir hastanın böbrekleri- nden gelen kanın dınmesme, cinsel organın çalışmaması kadar hastanede yatması gerekmektedir. Buna göre rapor verilmesi gerek- mektedir. Böyle bir hasta için a- yakta rapor verilemez.

Böyle bir hasta hastanede kaç günde iyileşirse o kadar gün için rapor verilmesi gerekir. Hasta 2 aydan beri iyileşmemiş, idrardan kan gelmektedir. Bu durumda iki aylık raporun verilmesi ge- rekir. Bu tür bir hasta için hayatı tehlike kayıtlı rapor da verilebilir.

HÜSEYİN KARAKAŞ'LA İLGİLİ RAPOR
Hacettepe Üniversitesi Hastanesinde memur olarak çalış- gan genç, 24 Aralık boykot eyle- minden sonra, polis götürüp bi- linmeyen bir yerde işkence yap-

Doktorların verecekleri raporlar çok büyük önem taşıyor

mıştır.

Hüseyin Karakaş 24.12.1979 günü saat 11.00'de elinde bildiri dağıtırken gözaltına alınmış, aynı gün saat 17.30'da şuuru kapalı biçimde, Ankara Numune Hastanesine getirilmiştir. Getiren polisler, "arabada getiriyorduk, bir- den fenalaştı" demişler ve kaç- mışlardır.

Hüseyin Karakaş beyin cerrahisi servisine yatırılmış, hastane- de kendisine gelişmiş ve polisler bana işkence etti demiştir. Ya- nındaki hastalara aileme haber verin dedikten sonra şuuru tek- rar kapanmıştır.

25.12.1979 günü saat 15.10'da ölmüştür.

26.12.1979 günü otopsi yapılmış, Otopsi raporunda, kafa içinde subdural kanama, beyaz cevherde orta kısımda cevaz ce- sametinde kanama odakları ve beyin ezilmesi tespiti yer almak- tadır.

Diş muayenesinde sağ el sırtın- dan mercimek cesametinde beş adet erezyon (syrink gibi bir şey),

Bu bulgular karşılık ölüm se- bebi: Ölümlün beyin kanaması ve beyin zarından ileri geldiği, bey- nindeki kanamanın travma olma- yacağı, kanamanın nedenleri ola- rak damar hastalığı düşünülmüş, kanamanın ölümlen 2-3 gün ev- vel meydana gelmiş bulunduğu tespit edilmiştir. Ölümlün adli tip bakımından tabii sebeplerle, o-

lümier arasında mutala edilmiştir denilmektedir.

Ankara Tıp Fakültesi Adli Tıp Fakültesinde çalışan Prof. Dr. İbrahim Tunali, Uz. Dr. Cahit Zentürk, Uz. Dr. Özer Kendi i- simli doktorlar bu raporu imzala- mışlardır.

Bu raporun İstanbul Adli Tıp Meclisinin 21.1.1980 gün ve 1166 sayılı kararıyla bozulmuş ve ölüm, "kafada haricen iz bi- rakmayacak bir kafa travması ne- deniyle olmuştur" denilmiştir.

YAŞAR GÜNDOĞDU İLE İLGİLİ RAPOR:

NERJİ Bakanlığı TEK'de çalışan ve Enerji-Der isim- li derneğin işyeri temsilcisi. 19.4.1980 günü gözaltına alın- mış, emniyete götürülmüş daha sonra 1. Şube 8 No'lu hücrede tek başına şuuru kapalı biçimde bulunmuş. Numune Hastanesi A- cıl Servisine götürülmüş, hiç şu- ru ağlamamış, beyin cerrahisi ser- visine yatırılmış ve ölüm. Otop- si raporunda ölüm sebebinin kafa travmasına bağlı beyin zarı kana- ması sonucu olduğu belirtilmiş. Dikkat çeken husus, rapora şu- hususun yazılması: "Bu travma başın sert bir yere çarpması, çarpması veya bu kısımlara sert bir cisimle vurulması sonucu meydana gelebileceği kanısına varılmıştır" denilmiştir. Sonra, bu travma, şahıs tarafından kendi kendine sert yerlere çarp- mak suretiyle, düşmek suretiyle yapılmış olmalarının ihmal dahi- linde bulunduğu kesin olarak neyle yapıldığının tarafımızdan tespitinin mümkün olmadığı be- lirlenmiştir.

Ankara Tıp Fakültesi Adli Tıp Kürsüsünde çalışan Prof. Dr. Ad- nan Öztüre, Prof. Dr. İbrahim Tunali, Uz. Dr. Cahit Zentürk, hastanın ilk geldiğinde beyin cer- rahi doktorunun verdiği 8856 numaralı 24.4.1980 tarihli hasta dosyasında, (Ankara Numune Beyin Cerrahi) bilinç kapalı ko- ma halinde, Depres yönündesi- kapalı yazılmıştır.

Tipin bugüne kadar bu konu- daki mevcut verilerine göre, yük- sek amperli elektrikliğin kısa süre- de insan vücuduna uygulanması sonucunda, beyin ölümü oluş-makta ve bu yukarıdaki bulguya- birlikte kalp uzun süre çalışabi- lmektedir. Buna rağmen raporda; "alacak voltaj ve amperli elektr- ik uygulamalarında haricen vü- cutta bir belirti husule gelmeye- bilecek, fakat bu elektrik uyur- mı kalp hareketlerini hızlandır- mak suretiyle ölüm teşekkül ede- bilmektedir. Burada böyle bir ö- lüm bahis konusu değildir" de- nilmiştir.

Elimize geçen objektifliği tar- tışılabilir, hatta yanlışlığı açık- diyebileceğimiz bu türden rapor- ların çok olduğu inancındayız. İşkence ve cinayetlerin bu bo- yutlara ulaşmasında, yöneticile- rin sorumluluğunun olduğu kuş- kusuz, Mafia seferyiyle kadeh- kaldıran Kayseri Valisi, halka kan kusturmuş, halka saldıran- ların sırtlarını sıvazlamıştır. 1 Mayıs günü TİKP II binasını basa- rak, 200 yurtseveri gözaltına al- mış, kıyasıya dövdürmüştür.

Benzer uygulamalara yurdun pek çok yerinde rastlanılmakta- dır. Bu türden yöneticiler, işken- ce ve cinayetlerin teşvikçisidirler.

İşkence ve cinayet yapanların, bu türden olayları teşvik eden yöneticilerin ellerini kollamanı yargı adamlarının ve doktorların yuvarlığı bağlar. Yukarıda bir- çok olumsuz örnek verdik. İş- kenceciler, nasıl olsa hesap sorul- maz inanımı taşıdığı sürece, bu- yuğrenç uygulamayı önlemeye im- kan yoktur. Öyleyse yapılacak en önemli iş, yargıçlarımızın, savcılarımızın, doktorlarımızın, objektiflik sınırları içinde görev yapmalarını sağlamaktır.

Önerilerimiz:
1-Türkiye Barolar Birliği, Türk Tabipler Birliği bildirileri yayınlayarak, yargıçların, dok- torların, savcılarının, insanlık su- çu işkence karşısında duyuları ve grev bilinci içinde hareket etmesini istemeli, onlara cesa- ret verilmeli. Bu türden bildiri- lerle "neme lazım" anlayışı yikil- malıdır.
2-Tüm aydınların toplumun geleceğiyle ilgilenmesi istenmeli- dir.
3-Bilinçli olarak işkenceci- lerin konularına, kamuoyuna teşhir edilmeli, bunlar hakkında işlem yapılmalı, yapılıması için il- gili kuruluşa bildirilme bulunul- malıdır.
4-Türk Tabipler Birliği, uz- man doktorlardan oluşan bir e- kip oluşturmali, bu ekip işken- ce uğrayanlara muayene etmeli, verilen raporların objektifliğini incelemeli, hatalı gördüğü doktor raporlarını işlem yapılmak üzere Türk Tabipler Birliğine bildirme- lidir.
5-Türk Tabipler Birliği, Tür- kiye Barolar Birliği gibi meslek örgütleri, işkence ve terör karşı- sında tepkici tutum almalı, bu- konuda kamuoyu varatmalıdır. Bu konuda inandırıcı olması için objektif olması gerekir.

GÜNDEM dışı

Zehir zemberek bir muhalefet

Geçenlerde burada Demirel'e karşı ortaya çıkan yeni bir muha- lefetten bahsetmiştik. Tercüman çevresinden başlayan muhalefet bütün şiddetle sürüyor. Nazlı İli- cak, 27 Haziran tarihli Tercüman' da yine zehir zemberek bir yazı yazdı.

Yeni muhalefetin en acımasız kalemi İliçak'ın yazısından konu- muz ilgilendiren bazı bölümleri aynen sizlere aktarıyoruz;

"Yok efendim eski demokrat- lar 'korkakmış, kaçak güçler- miş'. Hani neredeyse 'kalles' bile diyecekler... Dikkat edin, liderin çevresi yayıyor bu lafları.

"Yassada'da singi altında bile çökmemiş, dayanmış ve pek az fi- re vermiş Demokrat Parti kütlesi, sanki bünyeye yabancı gibi şimdi bazı AP'iler tarafından didikleni- yor. Demokrat Partililerin affı mevzuunu hatırlatır ve sözü kor- kaklıktan, kallesliktən açarsak ba- zılarının parça başı ağrımaz mı dersiniz.

"Bir gün gelecek eğer tedbir alınmazsa bina tepemize çökecek. Kimi tehlikeden kurtulmamak yol- larını arıyor ve lidere söylüyor. Onlar korkak, onlar kalles! Kimi lidere teslim olmuş, kendi düşün- müyor, lider düşünüyör, kendi gayret etmiyor, lideri sarfediyor. Bu tabloya bakıp 'Lider ve gü- vericileri', hatta 'Lider ve sürü- si' diyebiliriz.

"Bir grup milletvekilinin bek- lediği sadece öncekinin kazanmak, listede iyi bir sıra isgal etmekti. Bu yüzden hemen hepsinin sesi ku- salmış. Lider 'kalk' diyor kalkıyor, 'otur' deyince oturuyor. Çünkü üstlerinden çıkan milletvekilli gömeğini, çoğunun afra tıraşı bitecek, cakası sana erecek.

"Bu bunalmı hangi gaye için kullanılıyor? Anayasa tasarisına Demirel sahip çıkıyor mu? Bütün cevaplar sadece liderin zihninde...

Takip sessize peşinden gidecek- sin. Belki bir otağa, belki bir mezbahaya, ne çıkarsa bahına..."

İşte söyleneler bunlardır. Li- der'in ve sürünün kim olduğuna gelince bunları cevaplamak da yie- ne Demirel ve AP milletvekillerine düşüyor... Ancak, daha önce Nazlı İliçak'ın yazılarında Demirel'in "küçük adamlığı" ve "acı, be- ceriksiz" olduğunu öğrendikten sonra şimdi de AP milletvekilleri- nin bir hiç olduğunu öğrenmiş bulunduk. Bu arada Demirel'in de milleti bir mezbahaya sürüklediği- ni de öğrenip, ırşat olduk...

Şimdi giderek şiddetlenen bu muhalefetin sebebi ne olsa gerek? Biz sadece olguları sıralayabiliriz... Bu çevre önce bir Anayasaya kar- şı yok etme kampanyası başlattı. Özenlen cemi Demokrat Partinin astığı astık devriydi... Şimdi İli- cak soruyor: 'Demirel bu tasaryı sahip çıkıyor mu?' diye? İkinci konu Türün oldu. Bütün Türün- e sarılan aynı çevreler, bu sefer De- mirel'in Türün'ü harcamak istedi- ğini öne sürdüler... Son olarak 'sü- ri ve lider' sözleri ile, 'ya otlak, ya mezbaha' sözleri ortaya çıktı.

GEDİK

İşsizlik çığ gibi büyü- yormuş.

Yatırımlar durdu, Kalkanma hızı belki eksi- olacaktı.

Ama "Böyüklük Türki- ye" kurulacak ya, Mutlak bir şeyin büyü- mesi lazım.

Yatırımlar ve kalkanma büyümesine göre... Hükümetleri işsizlik büyüsin demiş olmalı.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Hukuk Bürosu yardımınıza hazırdır Yurttaşlar!

Partimiz, halkın her türlü hukuki sorunuyla ilgilienmekle görevli bir Hukuk Bürosu oluşturmıştır. Gördüğümüz her türlü baskı, uğradığınız partizanlık ve haksızlıklar için bu büroya başvuru ve yardım isteyebilirsiniz.

Anarşist saldırısına, jandarma baskısına ve polis işkencesine uğrayanlar, haksız yere gözaltına alınanlar ve tutuklananlar, kıyıları ve sürülenler, gecekondusu yıkılanlar, toprağı cinden alinanlar, devlet kapısında haksızlığa uğ- rayanlar, işten çıkartılanlar, ücretini alamayanlar, çeşitli vaatlerle dolandırılanlar, nereye şika- yet edeceğinizi bilemeyenler, hangi partiden olursanız olun TİKP Hukuk Bürosuna başvuruabilirsiniz. Partimiz hakkınızın karşısında ve halkın yanındadır. Hukuk Büromuz sorunla- rınızın çözümüne yardımcı olmayı görev kabul etmektedir.

Hukuk Büromuz pazar günleri her ç her gün saat 16.00'den 18.00'e kadar, cumı tesı günle- ri saat 15.00'den saat 18.00'e kadar Genel Mer- kezimizde çalışmaktadır. Bizat geleceğinizin takdirde yukarıda belirtilen saatlerde telefonla ya da mektupla danışabilir ve bilgi alabilirsiniz.

TIKP GENEL MERKEZİ

Tel: 30 08 81

Adres: Necatibey Cad. No: 22/19

Sihhiye-ANKARA

ZİLE BELEDİYESİ ELEKTRİK SU VE OTOBÜS İŞLETMESİNDEN

- 1- İşletmeye ait bir adet D. 750 FORD kamyon şasesi üzerine, ve 508 D. Mercedes tipindeki kapalı panel otoyolu otobüs karışeri yapı- rılması işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.
- 2- Eksiltme 18.7.1980 Cuma günü saat 15.00'de Zile Belediyesinde yapılacaktır.
- 3- İşin muhammen bedeli 2.150.000.- Lira, teminat 65.000.- lı- radır.
- 4- İsteklilerin yeterlik belgesi 1980 yılı Ticaret Odası karnesi ile bir- likte 2490 sayılı yasanın 32. nci maddesine göre hazırlayacakları kapalı teklif mektuplarını ihaleden bir saat önce teslim etmeleri şarttır. Telgra- fla müracaat ve postadaki gecikmeler kabul edilmez.
- 5- İhale bedelinin tamamı otobüslerin tesliminde ödeneceği, ihale şartnamesinin işletme muhasipliğinde görüleceği, ihale ile ilgili gazete ilanı, ücreti, ve her türlü giderlerle, sigorta ücretinin yükleniciye ait ol- duğu duyurulur.

(Basın: 16903-758)

KEŞAN BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

- 1- Aşağıda müfredatı gösterilen Temizlik hizmetlerinde kullanıl- mak üzere alınacak kamyonu dampedli ve sıkıstırmalı olacak kasa 2490 sayılı kanunun 31.nci maddesi gereğince kapalı zarf eksiltme su- retiyle yapılacaktır.
- 2- Sarfnamesi mesai saatleri dahilinde Belediye muhasipliğinde görü- lebilir. Postada vakit gecikmeler nazari itibare alınmaz. Taliplerin usu- lüne uygun hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale saatinden engeç 1 saat evvel makbuz mukabilinde komisyonu teslim etmeleri şarttır.

Cinsi	Muammen Bedeli	Gecici Teminatı	İhale Saati	Günü
Dampedli ve sıkıstırmalı çöp kamyonu kasa yapılması	1.950.000.-TL	58.500.-TL	24.7.1980	Saat: 16.00'da

Karaman'ın Hisar Mahallesi yıkılmak isteniyor

Karaman Belediye Başkanı Kerim Kılınç, 155 hanelik Hisar Mahallesi yeni saha göstererek yıktırmak istiyor. Karamanoğlu Mehmet Bey döneminden beri bir tarihi olan Hisar Mahallesi ge- nellikle yoksul insanların oturu- ğu bir mahalle.

Evlilerin tarihi bir niteliği olmasından dolayı mahalle halkı, yıkılmı önlenmesi için Yüksek Anıtlar Kuruluna başvurmuşlar. Ayrıca yıkımın kanunıya olma- sından dolayı Danıştaya başvu- racaklarını söylüyorlar. Mahalle sakinleri bağ ve bahçelerinin bu- rada olduğunu, yıkılacaksa gene- buraya ev yaparık kendilerini teslim edileceğini iddia ediyorlar. Nu- rullah Koçak, "Evlilerimiz yıka- rak bize şehrin dışından başka bir yer gösteriyorlar, yapacakları evlere de bizi ömür boyu borç- landırmak istiyorlar, asıl amaçları evlerimiz yıkıp yeri- ni parsellemek satmaktır" diyor.

Ağalar köyü satınca 70 hane- lik yerleşim merkezinden ar- kada yalnızca yıkıntılar kaldı.

Mahalleliler birer tarihi e- ser olan evle- rinin yıkılma- sını istemiyor.

Mut'ta ekme fiyatlarına zam yapıldı

MUT (ÖZEL)
Mut'ta daha önce 520 - gram olarak çıkarılan ekme- k 480 grama indirildi. Daha önce 520 gramlık ekmeğin fiyatı 7.50 kuruş iken, 480 gramlık ekmeğin fiyatı ise 12.50 kuruş oldu.

Mut'un özellikle kenar mahallelerinde yaşayan yok- sul kesim, yapılan zam kar- şısında "sac ekmeğine dön- mekten başka çaremi kal- madi" diyerek kendi ekme- lerini kendileri yapmaya başlad.

BİTİ

"Keşke buraya da Kübalıyı gönderseydik"
(İnternational Herald Tribune'den alınmıştır)

Okula bak hizaya gel

Konumuz Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okulu... Yıllardır bu okul komandola- rın işgali altındaydı. Kendileri dışındaki öğrencilerin değil o- kula, okulun: bulunduğu Beş- enler bölgesine bile girmesi önleniyordu. Bir ara bazı öğ- renciler binbir tedbir içinde ve her an can korkusu taşıya- rak okula girebilişti. Şimdi AP hükümetinin işbaşına gel- mesinden sonra tekrar çok sa- yıda, öğretmenlikten çok "komando" olan şahıs, öğre- ten adı altında okula doldu- rıldı. Ve okulun yeni duru- munda ibretlik bir manzara...

29 Haziran Pazar günü o- kulun sinema salonunda bir meziyet gecesi düzenlen- miş... Olabilir. Olabilir ama okul adına, sözde öğrenciler adına "komando gecesi" dü- zenlenirse işte bu olmaz. Da- vetiye diye başlan kağıtların üstünü Bozkurt amblemli si- luslerle işte bu olmaz... Dave- tiyede "Geri dönmek yoktur güneş doğmadan/ Rahmet nu- ru karandığı boğmadan/Haki- kat yolunda boyun eğmeden/ Gerekiirse öleceksin arkadaş" diye şürler yazılırsa işte bu olmaz...

Daha da olmayacak işler o- luyor. Ankara'nın göbeğinde ve Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir yüksek okulda. Elle- rinde yukarıda sözünü ettiğ- imiz davetiye olan zorbalık çı- kıyorlar öğrencilerin karşı- na; "Ya bu kartı 100 liraya a- lırsın, ya da bir daha bu okula girmeyişin" diyerek... Özellikle birinci sınıfların tesviye ve metal bölümünde okuyan öğ- rencilerden her ay zorla aidat kesiliyor. Vermeyen oldu mu Beşevler den gitmesi için bas-

la başlıyor. Sahi okulda polis- ler de dolaşıyor dizi dizi... Onlar ne yapıyor bu arada? Sıyavete giden öğrencilere "Ne var burada, yarm siz de böylece mezun olacaksınız iş- te" deyip işin içinden çıktı- rıyorlar.

İşte AP hükümeti altında ve Milli Eğitim Bakanlığının yönetimindeki bir yüksek o- kuldaki manzara budur... Tek helime ile rezalet... Peki bu rezalet karşısında Milli Eğitim Bakanı ne yapıyor? Hiç... O zaman, Milli Eğitim Bakan- ının ağzından düşürmediği "milli eğitim" den kastının bu rezalet tablosu olduğunu söy- lersek haksız olur muyuz?

AÇIKÇA
DOĞAN
YURDAKUL

Görülmemiş ucuzluk

Durmadan zam yapılacak değil ya, bu defa da indirim yapıldı. Posta ücretlerinden yüzde 300 indirim! İnanmıyor musunuz? Sizin galiba bu hükümete karşı önyargınız var. Siz hiç TV izlemeyiz, radyo dinlemeyiz, gazete okumaz mıyız?

İşte açık açık anlatılıyor. PTT ücretlerine yüzde 300 zam yapılacağından durdurulmuş. Yani zarardan kâr.

Zam yapılsaydı yurtiçi normal ve uçak mektup 7.5 liraya, posta kartı beş liraya, taahhütlü mektup 25 liraya, gazete ve dergi gönderme ücreti 12.5 liraya çıkacaktı.

Zam kararı durdurulduğuna göre, mektuplarınızı artık 7.5 liraya değil 2.5 liraya gönderirsiniz. Bu kadar büyük ölçüde indirim duyduz mu? Büyük damping, görülmemiş ucuzluk, fırsatı kaçırmayın!

Türkiye'de ve dünyanın neresinde akrabamız, eşiniz, dostunuz varsa hemen mektup yazın, bir değil birkaç tane gönderin. Posta kartı gönderin. Gazete, dergi gönderin. Mektuplarınızı taahhütlü yollamayın unutmayın. En büyük kâr onda. 25 liradan on liraya indi. Bol bol alın. Artanları yapıştıran bant niyetine kullanırsınız. Sudan ucuz!

Efendim, Demirel bakanlıklara bir genelge göndermiş. Bundan sonra Bakanlar Kurulunun haberi olmadan devletin ürettiği hiç bir mal ve hizmete zam yapılmayacak demiş.

Gördünüz mü? Meğerse bugüne kadar yapılan zamların hiç birinden Demirel'in ve Bakanlar Kurulunun haberi yokmuş. Belki hâlâ şekeri kaçtan alıp, sigarayı, çayı kaçtan içtiklerini bile bilmiyorlardı. Meğerse bu kazıkları bize Bakanlar, Başbakan dan habersiz atıyormuş da bundan da bizim haberi yokmuş. İsteyen bakan, müsteşar veya genel müdür, istediği mala istediği gibi zam yapıyormuş. Baş-

bakan neden sonra bunu öğrenmiş de yerinde bir müdahale ile bu gidişe bir dur demiş. Yoksa halimiz dumanmış. Allah razı olsun.

Tam PTT zamları açıklanacakken Ulaştırma Bakanı genelgeyi görünce hemen Müsteşarını arayıp zamları durdurmuş.

Yankı dergisinin röportaj yaptığı adı belli olmayan bir OECD uzmanı açıklıyor: "3-4 ay önce Türkiye'nin bu tür fiyat artışlarına ayak uyduramayacağı söyleniyordu. İşte görüyorsunuz uydular!"

"Hani, uysa da uymasa da bu zamlar yapılacaktı ama, bereket versin uydular der gibi bir hali var."

Yankı tekrar soruyor: "Bu koşullar altında sabit ve dar gelirli nasıl yaşarlar?" Adamın cevabı fütursuz: "Yaşarlar, bundan şüpheleniz olmasın."

Ve ekliyor: "Türk halkına bu durum gerektiği gibi anlatılrsa anlarlar. Halkın o kadar anlayışsız olduğunu hiç sanmıyoruz. Her yerde insanlar kendilerini koşullara uydururlar. Başka alternatifiniz yok."

Şimdi anlıyor musunuz, Demirel'in "Başka çare bilen varsa söylesin" lafını nereden öğrendiğini?

Onlar böyle diyedursun, yan ödeme sözü piyasaya çıktığından beri memurlardan aldığımız mektubun, telefonun haddi hesabı yok: "Aman ne olur yazmayın, kimse duymasın. Ev sahibi, bakkal, kasap, manav hepsi sıraya dizilmiş böyle bir haber bekliyor. Hadi yine iyisiniz, iyisiniz diyecekler."

Görülmemiş ucuzluk. Demirel PTT zamlarını durdurdu. Bu da yeni yöntem zarfı. Nasreddin Hoca'nın eğişini kaybedip bulmasından sonraki sevinci gibi sevindiriliyor.

● ABD'den sağlanan ileri teknoloji ve yiyecek maddeleri kesilince, Sovyet planları altüst oldu

ABD'nin Sovyetlere uyguladığı ekonomik ambargo etkili oluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

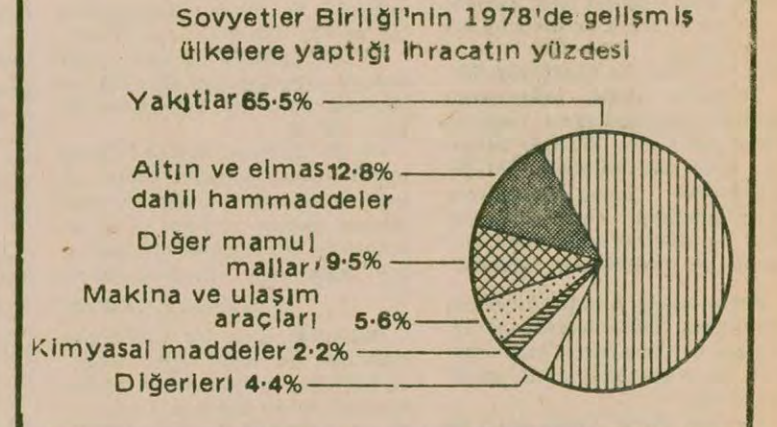
AFGANİSTAN işgali üzerine Batının Sovyetler Birliği'ne karşı uyguladığı ekonomik ambargonun oldukça etkili olduğu bildiriliyor. Bunun nedeni olarak da ABD'nin ambargo uygularken müttefiklerine daha az bağlı olması gösteriliyor. Ayrıca Arjantin'in dışında diğer ülkeler Amerikan şirketlerinin ihrac etmediği malları Moskova'ya satmamaya söz verdiler.

Sovyetler Birliği'nin kredileri Batı Avrupa'dan almasına rağmen, ABD, Sovyetleri en zayıf yerinden sıkıştırmış durumda. ABD'den gelen ileri teknoloji ve yiyecek maddelerinin kesilmesi, zaten başı darda olan Sovyet planlarını çok güç bir duruma soktu.

dilen tahıl için bir ara kanal oluşturduğu belirtiliyor. Ayrıca, Doğu Avrupa ülkelerine verilen mısır ve buğdayın bir kısmı da SSCB'ye gitti. Ne var ki, gözlemciler tahıl ambargosunun asıl etkisini gelecek yıl göstereceği konusunda birleşiyorlar.

Sovyetlerin 1981 Haziranına kadar 28 milyon ton tahıla ihtiyaçları olacak. Ruslar bunun 18 milyonunu ABD'den sağlamayı umuyorlar. Fakat Brejnev yönetimi bugünkü saldırgan tutumunu sürdürdüğüce, ABD'nin ambargoyu sürdürme kararından dönceğine pek ihtimal verilmiyor.

● ABD, Sovyetlere satılması yasaklanan stratejik malların listesinin genişletilmesini istiyor

AMBARGO ÖNCESİ

BAŞKAN Carter ocak ayında Sovyetlere karşı ambargo kararı almadan önce ABD Ticaret Bakanlığı Amerika'nın bu ülkeye yaptığı ihracatın 1980'de 4.8 milyar dolara ulaşacağını düşünüyordu. (Bunun 3.9 milyarını tarım ürünleri oluşturuyor) Oysa şimdi bu tahmin 1.5 milyona indirildi. Başında 200 milyon dolar tutacağı sanılan ileri teknoloji ürünlerinin satışının 50 milyon dolara düşmesi bekleniyor.

Bu arada en büyük kayba uğrayan Occidental şirketi oldu. ABD şirketi, Rus amonyakına karşılık yollayacağı 20 milyon dolarlık gübrenin sevkini durdurmak zorunda kaldı. Başka bir şirket ise Moskova yakınlarında yapılacak bir demir çelik tesisinin mukavelesini iptal etti. Alcoa adlı alüminyum şirketinin Sibirya'daki bir alüminyum tesisine teknoloji satmaktan cayması üzerine tesisin fırınları dondu.

Öte yandan bazı bilgisayar şirketleri de yedek parça ikmalini kesti. Fakat en fazla kayba uğrayan Amerikan şirketlerinin başında NBC Televizyon şirketi geliyor. NBC, Olimpiyatların boykot edilmesi nedeniyle, 165 milyon dolarlık kârından vazgeçmek zorunda kaldı.

ABD enerji ile ilgili ihracatında ise sadece Amerikan teknolojisine yerli doldurulamayacak ürünlerinde ticareti kesti. Ticareti durdurulan mallar arasında deligler, suya batık pompalar, boru hattı kompresörleri, sismik bilgi işlem aletleri bulunuyor.

NATO ÜLKELERİ

BU arada Başkan Carter, Doğu Bloku'na satılan malları denetleyen COCOM çerçevesinde ele alınan malların miktarını artırmak istiyor. Fransa ve Japonya'nın yanı sıra bazı NATO ülkelerinin de üyesi olduğu COCOM, Doğu Bloku'na satılacak malların askeri amaçlarla kullanılmaması için karar veriyor ve satış ondan sonra gerçekleşiyor. Mart ayında, ABD yönetimi COCOM'a gizli bir rapor gönderdi. Bu raporda bilgisayar teknolojisi, petrol ve doğal gaz sanayisi ile ilgili bilgi (know-how) ticaretinin de kısıtlanması isteniyor.

Fakat ABD'nin müttefikleri, özellikle de Batı Almanya enerji teknolojilerini COCOM listesine sokmak istemiyor. Batı Almanya, kısa bir zaman önce enerji araştırmaları konusunda işbirliği hâlinde Sovyetlere 25 yıllık bir ticaret anlaşması imzaladı. Bunun yanı sıra, Batı Avrupa hükümetleri Sovyetler Birliği'ne verdikleri kredileri kesmeye de pek yanaşmıyorlar.

TAHİL

ABD'nin Sovyetlerin bu yıl 17 milyon tonluk tahıla da ambargo koymasına Moskova'yı güç durumda bıraktı. Ortak Pazar ülkeleri, Kanada ve Avustralya ABD'yi izleyeceklerini açıkladılar. Sadece Arjantin, Sovyetlere çok miktarda buğday sattı. İsviçre'nin de, Sovyetlere sek-

Sovyet petrol sanayi Batının ileri teknolojisine muhtaç.

● Ambargo esas etkisini, gelecek yıl gösterecek. Sovyetlerin 1981'de 28 milyon ton tahıl ithal etmek isteyeceği sanılıyor

Suikast girişiminden kurtuldu ama...

Suriye lideri Esat hâlâ sallantıda

● "Müslüman kardeşler" darbe yedi ama yıkılmadı

● Şam, Moskova'ya nasıl yaklaştı?

Faik Bulut

SURİYE Devlet Başkanı Hafız El Esat'a yönelen başarısız suikast girişimi nedeniyle gözlerimizi bir kez daha güney komşumuza çeviriyoruz. Özellikle 1973 sonrası gelişmelerde, Suriye, Arap dünyası içinde Güney Yemen ve Libya'dan sonra Sovyetler Birliği'ne en yakın olan yönetim olarak tanınır. Nitekim, geçtiğimiz günlerde Sovyetler Birliği'nin Suriye ile bir askeri anlaşma yapacağı bildirildi. Bu ilişkinin ideolojik ve siyasi temelinden çok nesnel ve coğrafi bir nedeni var. Ortadoğu'da İsrail-Arap anlaşmazlığında Mısır'ın aradan çekilmesinden sonra Suriye bir ateş hattı ülkesi durumuna geldi ve İsrail'in baş düşmanlarından biri oldu.

SAM-WASHINGTON MOSKOVA
6 gün savaşının hemen sonrasında İsrail-Suriye kuvvet ayrımı ve sınır çizme sorununu ele alan anlaşmanın her bir maddesi konusunda Esat, Moskova'ya danıştı.

Aslında Suriye'nin kendi başına bir sorunu esas olarak yok. Sorun yine Filistin meselesinde düğümleniyor. Öyle ki, 1973 sonrası kısa bir dönemde, Suriye, ABD dahil birçok Batılı ülke ile ilişkilerini geliştirme yoluna girmişti. Ancak, ABD'nin özellikle 1977 sonrası Ortadoğu'da izlediği hatalı politika, Şam yönetimini Batıdan uzaklaştırmış ve bölgedeki diğer seçenek olan Moskova'ya yaklaştırmıştı.

Ne var ki, TASS'ın veya Sovyet yayıncıların organlarının Suriye yönetimini sık sık övmesi, bu ülke üzerinde Sovyetlerin kesin bir denetim kurduğu anlaşılmıyor. Özellikle Şam

li yöneticilerin 1975 yılında Sovyet petrol uzmanlarını sınır dışı etmeleri, 1978 yılında "Dostluk ve Karşılıklı Yardım Anlaşması" imzalamayı reddetmeleri ve nihayet 1979-80 yıllarında Moskova'nın kendilerine silah satmaması nedeniyle Suriye Sovyetler ilişkileri zaman zaman darboğazlara girdi. Bu darboğaz da, yarın resmi çevrelerde hatırı bazı gazetelerde, açık kapalı belirtildi ve Suriyeli yöneticiler Moskova'ya yönelik bazı eleştirilerde bulundular.

İÇ MUHALEFET
Suikast girişiminden önce başlamış olan iç huzursuzluğun kuşkusuz çeşitli nedenleri var. Bunların arasında öncelikle Esat rejiminin halkın sorunlarına çözüm bulamayışını belirtmek gerek. Zaten son iki yıl içinde 4 hükümet değişikliğine sahne olan Suriye'de hükümet ekonomik güçlükleri de altedemedi. Bu çözümsüzlüklerin yanı sıra halkın üzerinde polisiye baskıları da gitgide arttı. İç karışıklıkların Baas içindeki muhalefet, KGB, Müslüman Kardeşler ve İsrail ajanları tarafından kışkırtıldığı da önceki bir yazımızda da belirtmiştik.

"MÜSLÜMAN KARDEŞLER" NEDEN YENİLDİ?

Son suikast girişiminden önce Müslüman Kardeşler adlı örgütün başını çektiği zaman zaman da teröre varan muhalefet hareketi bir süre önce bir durgunluk dönemine girmişti. Gerçi, Esat, "İsrail ve Amerikan ajanı sahte Müslümanların tamamen ezildiğini" açıklamıştı ama bu hareket 1980'lerden bu yana inatçı bir şekilde varlığını koruyor. Yeterli kadar örgütlü ve disiplinli olmaları nedeniyle, darbe yedikten sonra kolay kolay toparlanamıyor. Son olarak

Baas Partisi, "Müslüman Kardeşlere" karşı güçlü bir saldırı kampanyası başlattı ve belirli ölçüde başarıya ulaştı. "Müslüman Kardeşlerin" yenilmesinde, başlıca 5 etken rol oynadı: "Hükümet örgüte karşı çok acımasız ve şiddetli bir saldırı düzenledi." "Hükümet, bu teşkilatın üyelerini 'İsrail, ABD ve Mısır ajanı' olarak teşhir etmeye çalıştı ve kitlelerden belirli ölçüde tecrit etti." "Müslüman Kardeşlerin" zaten örgütsüz ve disiplinsiz çizgisinin yanı sıra, Hıneyni'den esilenerek zamanı bir harekate girişmesi, hükümeti avantajlı duruma getirdi.

* Sovyet Başbakanı Kolu, Suriye Komünist Partisi'ne Mısır'dan Kardeşler/Baas çatışmasından yararlanarak, silahlı "İç Köylü Müslüman"ı kurdu ve hükümetin yanında yer aldı.

* Suriye'de hükümetler şimdiye kadar ansızın ortaya çıkan darbeleri cuntalar tarafından yıkılmıştı. Müslüman Kardeşler örgütü ise kendini gösterdiği hâlde geçirdi. Ve Baas rejiminin devrimci, Ortadoğu'da en az bir İran olayı kadar ansızın ortaya çıkacak bir olgu. Dengenin Moskova aleyhine bozulması olasılığı daha güçlü görünmesine rağmen Kremlin'in büyük riskleri göze alarak Şam'a karşı bir tertip içine girmesi de olanak dahilinde.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Kurtuluş Savaşında Fransızlara karşı çete savaşı veren millî kahraman-İleri, uzak. 2) Bir kişinin çevresi peşinden gidenler-Saat zinciri. 3) Gökyüzünü inceleyen yer-Lityumun simgesi. 4) Yetişkin erkek kişi-Açık, açıkça. 5) Ele alınan varlığın belli bir yönü hakkında bilgi edinmek için yapılan uygulama-TERSİ Fransa'nın simgesi-Silyumun simgesi. 6) TERSİ bazı iskanlı oyunlarda birinin adı-Simf, dal. 7) Mendil kenarına işlenir-Atlas gibi parlak bir kumaş-TERSİ bir sayı. 8) TERSİ eskiden davalı çalacak belli bir olayı çevreye haber veren kimse-Bilim.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Karayollarında yol seviyesinde aşağı kalan kısım. 2) TERSİ mahkemelerde karara bağlanan-uvuç içi. 3) Tarladan ürünü kaldırma-Kırmızı. 4) TERSİ alaturka müzikte kerman çalan kişi. 5) Açık, sarı-TERSİ ana, temel. 6) El yazısında usta olan kimse. 7) TERSİ bir cins cila-Proteince zengin bir gıda maddesi. 8) Talimat, direktif. 9) Klasik Batı Müziğinde bir eser türü. 10) Sıfır. 11) İp gibi yuvaklar ince demir parçası-Büyük tepsi. 12) Tarla ürünleri yetiştiren kimse-Fizikte bir kanun.

DONKO BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Çakırcıca Efe. 2) Otuz-tram. 3) Karantina. 4) eP-Küllbastı. 5) Lam-Da-Alo 6) ezB-KİT. 7) ayanapa 8) Çilek-rip

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Çökelek. 2) atapaZ. 3) Kür-Me. 4) Irak-Bal. 5) rünüD-yE. 6) tlaboK. 7) ariB-Ne. 8) Nakkas. 9) itaS-İr. 10) Er-Tatar. 11) Fasul-Pi 12) Emi On

Yeşil çime kızgın külü dökerler

Korkuyla, korku vermeye hiç bir zaman çözüm olmadı. Su gözüne basmayla suyun akışı durmadı. Görülmedi, duyulmadı daha basılan bir topraktan yeşil yaprağın bittiği ve de inen sopanın altından bir iyiliğin çıktığı. Yıkıcılık umutsuzluktan doğar. Bölücülük umutsuzluktan doğar. Öç almanın, kin gütmenin nefretin anasırı umutsuzluk. Yaşarken bile ölmeyi, öldürmeyi düşünür faşistler. Gelişmeyi değil yıkımı severler. Yaşamı değil ölümlü severler. İşte, "kana kan, intikam!" cığlıkları bu yüzdendir.

Korkuya taparlar. Korku giyinir, korku yer, korku içiler. Bunun için öldürmeye kalkarlar. Ve öldürdükleri için de bir kez daha korkarlar. Korkunun tiryakisisdiler. Bu yüzden boyun eğeğer. Gölgeye sınırlar. Koltukaltı insanı olur çıkarlar. Zayıf, güçsüz ödek ve kişisizdiler. Boyun eğdikleri kişi ve güçlerin birer uydusu, eşyası, kolu olur çıkarlar. Çalışanın, emek çekenin, yaratının can düşmanı, sömürününse tasmalı köpeğisidiler. Çalışamazlar. Üretken değildiler. Üretmek güçlüğün simgesidir çünkü. Onlar en ilkel, en aşağılık bir duygunun, düzende çöküşün, gelecek karşısında yenik düşüşün, kişide çürüyüşün, lümpenliğin, serseriliğin simgesidiler. Yürekları, tavırları insanı aşağılamaktan geçer. İnsana acı çekirtmekten geçer. İnsan aşağılanmalı, güçlü 'başbuğ'lar tarafından yönetilmelidir çünkü. Ve aşağılandıkça güç yitirsin, zayıflasın. Böylece gücünü umudunu yitirmiş insanları

yönetmek kolaylaşacaktır. Yaşamı rütleştirmek, sert komutlu bir yaşam çemberinin içine almak kolaylaşacaktır. Bu da giderek güdülen, sağır, duygusuz insanların sürüştiği, yaşadığı bir tür "koyunlu devleti" düzenine götürmektedir ülkeyi. Bu nedenle duydukları tek ve en güçlü duygu öldürmek ve yoketmekten geçer. Geleceğe karşı güven duymazlar. Tersine yaşama ve geleceğe karşı korku ve kin duyarlar. Neden? Gelecek güçlülerindir çünkü. Eskiye, eskimiş, çürümüşe özlüm duyup sarılmaları bu yüzdendir. Geleceğin, umudun, uçan arının, açan yaprağın düşmanlarıdır. Yeşil çime kızgın külü dökerler. Ölmeyi, öldürmeyi anlı şanlı bir iş, bir yigittik sanırlar. Ya ölecek ya öldürecek. Yaşamın bu ilkel vahşi doğa yasasına taparlar. Adalet, hukuk ve eşitlik anlayışları bu ilkelikten doğar. Bu nedenle yaşam denilen zenginliğin karşısına öldürüp yoketmekle çıkarlar. Yoketmelidirler çünkü, faşizmin rahmine giden yol, öldürmekten geçer.

Kan kokusu, tabut kokusu, öldürme onları sarhoş eder. Öldürmek en büyük yigittik ve yüreklilikler çünkü. Pusu kurup tetik çekmek güçlüktür onlara göre. Asıl güçlüklük ölümün, öldürmekten geçmez oysa, yaşamaktan yaşamaktan geçer. Yigittik, yüreklilik yaşamaya güvenmektir. Ona her an biraz daha soluk, biraz daha omuz vermektir. Yaşamı sevmek kadar yeryüzünde bir onurlu güzel duygu daha yoktur.

Selam bu onuru yüreğinde duyanlara ve onu korumak için savaşanlara....

ANIL ÇEÇEN:

"Kültür ve sanat alanını Türkiye gerçeğinden soyutlamak olanaksızdır"

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Sanat Sevenler Derneğinin 29. Genel Kurulu pazar günü dernek lokaliinde yapıldı. Genel Kurulda bir açış konuşması yapan Dernek Başkanı Anıl Çeçen, Türkiye'nin genel anlamda çok hareketli bir yıl yaşadığını, bu süre içinde bir hukuk met değişikliği olduğunu ve biriken sorunların çözülemediğini söyledi ve "Ne var ki, tüm bu olumsuz gelişmeler karşısında, Türkiye'nin çağdaşlaşması doğrultusundaki kültür ve sanat savaşımını sürdürmeye kararlıyız" dedi.

Türkiye'de kültür ve sanatın uzun süre para getirmeyen alanlar olarak yeterli ilgiye sahip kalmadığını ve kültür örgütlerinin büyük bir dağınlıkla içinde olduğunu kaydeden Çeçen, "Kültür ve sanat alanını Türkiye gerçeğinden soyutlamak olanaksızdır" dedi.

Her sanat alanına olabildiğince eşit önemi vermeye, güncellik kazanan konulara ve sorunlara öncelik tanımaya çalışıldığını belirten Sanat Sevenler Derneği Başkanı, konuşmasını şöyle bitirdi: "Yönetim Kurulumuzun son yıllardaki atılımları, açıkça ortaya çıkmaktan çekinen bazı çevreleri rahatsız etmiş ve bu çevrelerin baskısıyla derneğimiz ve yönetim kurulumuz aleyhine çeşitli davalar açılmış, çeşitli ihbarlar yapılmış, kovuşturmalar için bazı makamlar kışkırtılmıştır. Ama derneğimiz bu hukuksal durumlardan alınmış akılla çıkabilmiştir."

Akdeniz Sinema Forumunda, 3 Türk filmi gösterildi

15-22 Haziran tarihlerinde Fransa'nın Vittel kentinde yapılan ve Akdeniz ülkelerinin ileri sinema örneklerinin ve sanatçıların bir araya getiren Akdeniz Sinema Forumuna ülkemiz adına da üç film katıldı.

Atıf Yılmaz'ın "Adak, Ömer Kavur'un "Yusuf ile Kanan" ve Ali Özgentürk'ün "Hazal" adlı filmlerinin katıldığı şenliğe Türkiye'den A. Yılmaz, Ö. Kavur ve Atilla Dorsay'ın da içinde bulunduğu bir delegasyon gitti. Şenlikte Türkiye sineması "Yılmaz Güney'e Saygı" başlığı altında Güney'in yönettiği filmlerden oluşan bir toplu gösteri ile de yer aldı.

Mısırlı yönetmen Yusuf Şahin de "Toprak", "Satıcı", "İstasyon" ve "İskenderiye: Niçin?" adlı filmleriyle şenlikte adına toplu gösteri düzenlenen bir başka sanatçı oldu.

Anadolu İnsanı

Yurdu kollar adımıbaşı
Dertli sazlar çan yoldaşı
Kan olur akar gözyaşı
Anadolu'nun insanı

Tatsız tutsuz kaynar aşı
Sınırlarda serhat başı
Bir tümsek altında başı
Anadolu'nun insanı

Yoksulluktan çatık kaşı
Erken söner ömür yaşı
Garip bulbüller sırdası
Anadolu'nun insanı.

Yüzyıllar var dertli başı
Benliğidir omuzdaşı
Mazlum insanlık kardaşı
Anadolu'nun insanı

Olmamıştır el'e yancı
Barmamaz bir yabancı
Şerefle şan temet harcı
Anadolu'nun insanı

Bir çelenktir bütün tacı
Üç milyar dost kardeş bacı
Bilenmiştir tüm insanı
Anadolu'nun insanı

Hayat olmuş hepten acı
Yüreğinde yeşil sancı
Eksilmez özgürlük aşkı
Anadolu'nun insanı

Şeneri'im paha çarşı
Geçilemez olmuş karşı
Kurur ve korur barışı
Anadolu'nun insanı

Gürbüz Şener
(İstanbul)

Bahara Övgü

Fakir insanlar
Yakacakları bittikten
Sıkayetçilerdir kıstan
Paraları yoktu odun alacak
Sabrettiler
Üsümek için
Erkenden yataklarına giriyorlardı
Kant koca-cocuk çok hepsi
Ama baharın geleceğini unutmuyorlardı
Bulutuz güneş umut olacaktı onlar için
Yeşillikler sevgi, bir avuç dolusu coşku olacaktı
Kuslar-ağaçlar-uyanar sesler-dumanızsız gök kucak olacaktı
Açılmış bir kucak
İşte şimdi doğa
Yeşil gelinlik giymiş bir genç kız sansını veriyor insana
Cocuklar çağla hırslılarına gidiyorlar
Kuslar ağaçlarda cıvı cıvı ötüyorlar
Canımız sıkıldığı zaman kirları gidiyoruz
Onlara bakıyoruz
(Emekli) kardeşlerimiz-Corak topraklarımızı
Kuzuların meylislerini istiyorlar
Ağaçların gölgesinde kitap okuyoruz
Müjde için kız beceği ucunuyoruz elimizde
Uc uc diyoruz
Bir papatya koparıyoruz
Yoksullar ne zaman azılmayacaklar diye
Yapraklarını teker teker yolarak
Fallarına bakıyoruz.

Kublay SENER (Adıyaman)

İşçilerin öyküsü

Avrupa'dan Türkiye'nin yoluna
Yolcu gider, dertli gider, gam gider
Kimi koymuş vurgunlar cebine
Hırsız gider, haydut gider, şer gider

Kimisinde yatar vatan özlemi
Ziyarette arar derde dermanı
Kimi şirkeren gece alemi
Kimi kuru ekmek soğanla gider

Yollar tıklım tıklım bir yolcu seli
Kiminin bükülmüş genciken beli
Kiminin döviz sayar durmadan eli
Kimi hasretini sayıklar gider

Çoğu kalmış Avrupa'nın dağında
Gurbet ile çıkmış gençlik çağında
Kimi sit ararken oğul balında
Kimi margarine "Ah!" çekip gider

Ömürler tükendi kalmadı takat
Kimi hasta olmuş kimisi sakat
İşçi-hudutlarda yer iken tokat
Zengin milyonlar geçirip gider.

Abdullah YÜCEL
(Stockholm)

Çeşitli yazarlarımızın eserleri, Çek ve Macar dillerinde basılıyor

Ölmüş ve yaşayan çeşitli yazarlarımızın eserleri Doğu Avrupa dillerine çevrilip basılıyor.
Türkiyeli sanatçı ve yazarların ürünlerinin yurt dışına tanıtımını yapan Umut Sanat Örgütleri adlı kuruluştan alınan bilgiler göre "Yazar Kemal'in "İnce Memet" adlı romanının bir ve ikinci kitapları Çekçeye çevriliyor. Yine 1943'de ölen Sadri Ertem'in "Çukurluk Duvarı" adlı romanı ve şiirlerinde "Garip" akımının öncüsü Orhan Veli'nin 28 şiiri de Çek diline çevrilip kitaplaştırılıyor.
Şiirleri Macarçaya çevrilip basılmakta olan ozanlar arasında da 3 şiirliye Ahmet Haşım, 4 şiirliye Yahya Kemal, 1 şiirliye Faruk Nafiz Çamlıbel var. Necip Fazıl Kısakürek'in "Ötel Odaları" adlı şiir kitabı da Macarçaya çevrilmiş bulunuyor.
Bilindiği gibi daha önce de Umut Sanat Örgütleri'nin girişimiyle Yılmaz Güney'in "Boynu Bükük Öldür" adlı romanı "Çokotavaya" da basılmış. Salt Fakir'in bir öyküsü aynı ölkede basılan "Çağdaş Dünya Öykücüler Antolojisi"nde yer almış, Fakir Baykurt'un çocuk romanı "Sakarca"da Macaristan'da 35 bin adet basılmıştı.

Balıkçı Baba

Hep tanyeri olsa gün derdim.
Hep şafak.
Ve mısır kocanı,
Ve bostan, bağ.
Hatta özlüm, yedi iklim gün.

Suçum yok.
Bana gözlerinin rengini unutturmuşsun
baba.

Sinir tarlası gözlerini,
Gül yanak ve ellerini,
Güneşin rengi, denizin bulanık
öyküsünü unutturmuşsun.

Eksiksiz sevdayı aynen temsildir
bizimkisi.
Pullu etinden tuzu avuçla çıkardığım,
Derini acıyan yerinden kaşadığım,
Ve denizi kokladığım akşam üstlerini
hatırlıyorum.

Dilinin ucunda martı uçuştusu,
Ve sırtında dalgaların ağırlığı varken,
Kumu, kulak deliklerinden çıkardığım
olurdu...

Baba, derdi ki annem;
Gözüm den önce kalbim gördü seni
oğlum.

İyi hatırlıyorum.
Denizin suyu ihanet kokmaz,
Denizin suyu milyon renk.
Milyon kütük ve çürük.

Ağ ipi çekme zamanıdır.
Yukarda güneş, denizi boşaltırken
göge,
Kıyıda çakıl ve kum eriğik olurdu.
Ve söz gelimi senin mavı,
Benim kahverengi gözlerim yere
damlardı.

Ve ben,
Tıpkı babam gibisin deniz
derdim.

Tıpkı babamın gözü,
Ve hıncı,
Hatta ihaneti gibisin.

Öyle ya.
Bir çeki balık beklerken biz,
Bir çeki çakıl ve tuz,
Üç yengeç, bir deniz anası verirdin.
İşte o zaman

Bir tokatla kızarırcan yüzüm,
Ve arkamın burnumdan kan,
Babamın elleri kaşınır ve acırdı deniz
anasından.

Hasan Suadiye (İstanbul)

Günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNDE BUGÜN
İSTANBUL BELEDİYE KONSERVATUVARI Türk Müziği Topluluğu, 21.30'da Divan Edebiyatı Müzesinde, konser veriyor. Şef: Muzaffer Birtan. Fiyat: 100 lira.

bir yudum soluk 2

Gözlerinin anlatımı, bir bakar körtünkünden farksız ...

Ben ve hemen arkamda dikilen iki konuk taş galerinin soluna doğru yürüdük, yol boyunca uzanan arkın içine girdik. Arkı dolduran su, lastik çizmelerimizin yarısına kadar çıkıyor. Eğer çizmelerimiz olmasa, arkadaki gazlı sudan şişer kabarırdı ayaklarımız. Gün boyu buraları arşınlayan yeraltı gündelikçileri iyi bilir bunun acısını.

Galerinin ta ucunda kan kırmızısı bir nokta belirdi, üzerimize doğru büyümeye başladı, yaklaştıkça kan kırmızısının altın sarısına dönüştü rengi. Bir otodirezin bu. Şimdi ıslak demiryolunda boydan boya örümcekli ışıklar sekiyor, az önce yerde dilsiz uzayan demiryolu öfke ile homurdanıyor gibi.

Otodirezin, madeni gürültüler çıkartarak aktı geçti yanımızdan; arkasında kömür yüklü bir dizi arabayı da beraberinde sürüklüyor.

Katar karanlıklara saplanıp kayboldu. Ama, motorcunun avaz avaz söylediği ocakların ünlü Karadeniz türküsü galeride yankılanıyor hâlâ.

Amman ibrişim
Sırma gülmüşüm
Ak gerdanım altında fırladı dişim
Ama...an da Lussi
Canım da Lussi...

Etem Çavuş, lambasını başının üstüne kaldırarak yüzümüzlü seçmeye çalışıyor:

— Çocuklar, diyor, bu gördüğümüz kömür yüklü arabalar biraz evvel indiğimiz çıkartma istasyonuna gidiyor. Oradan kafeslere, sonra hoop yukarıya...

Etem Çavuş hızla yürüyor. Şimdi, ona yetişebilmek için biz de adımlarımızı açıyoruz. Etem Çavuş'un sesi bu kez uzaklardan yankılanıyor:

— Uşaklar, ilerde anda bunda (şöyle böyle) seçilen bir ı-şık var, görebildiniz mi? Dehacık!...

Evet, görüyoruz. Az önce: saptığımız dehlizin sağında, ta ilerde, tavanlarda, duvarlarda karışık ve gölgeli hafif bir ışık sarmaş dolaş var.

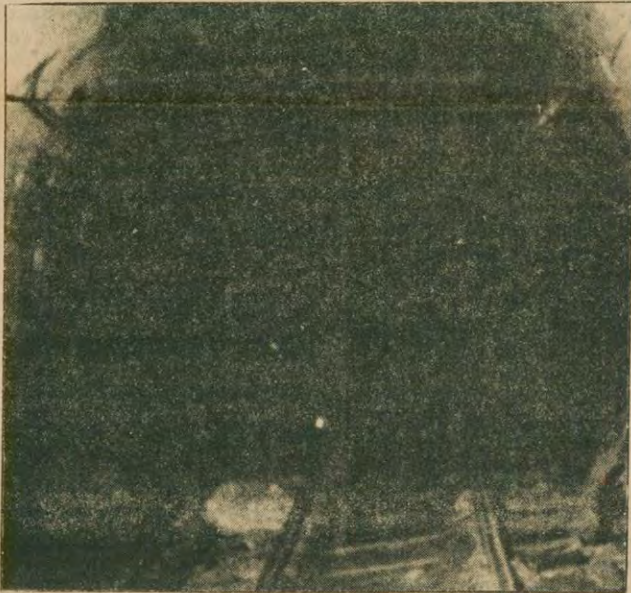
Yürüyoruz. Işık büyüyor, karanlık açılıyor ve taş galeri içine oyulmuş bir höyükte, is tutan lambasının önünde çömelmiş ihtiyar bir adamla karşılaşılıyor. Önündeki titrek aleve gözlerini dikerek ıssız ve dilsiz karanlıkları bekleyen bu ihtiyar adam kim?

— Merhaba lambacı!
— Merhaba Etem Çavuş.
— Bugün sönük lamba çok geliyor mu?
— Ne gezer Etem Çavuş! Sabah vardiyesinden beri sizlerden gayri lambahaneye uğrayan olmadı.

Demek ki bu ihtiyar, ocağın lambacısı. Maden ocaklarında kullanılan lambalar, grizu patlamasına karşı bir emniyet tedbiri olarak kilitlidirler. İşçi lambasını açıp cigara falan yakmasını diye... Lambası sönen işçi buraya gelir ve kilit-dili miknatısla harekete gelen lambasını burada açtırarak yaktırır.

Etem Çavuş:
— Ah koca doğuş seni, diyor. Nasıl, delikanlılığında Batum, Norosisk balozları dar gelirdi sana değil mi? Bekle bakalım şincik karanlıkları, bekle ki ardından ne gelir!...

(DEVAM EDECEK)

— Ne edersin kader, ah Etem Çavuş!...

Etem Çavuş'un takazasından anlaşıyor ki, bu ihtiyar lambacı, gençliğinde Batum, Norosisk balozlarını haraca kesen yaman bir delikanlı imiş. Kendi dilinde en tevekküllü anlatımını bulan "kader", ona edeceğini etmiş. Şimdi O, çoktan emekli olması gereken bir yaşta, ömrünün geri kalan yıllarını bu taş dehlizlerde karanlıkları beklemekle geçiriyor. Bir insan yüzünün özlüğü günün on iki saatini dolduruyor. Rastlantıların ve arızaların söndürebileceği bir lamba, ona bir teselli çehresi gösterebilecek... Lambacının gözleri, karanlıklara baka baka, bir iç varlık aynası olmaktan çıkmış, donuklaşmış, sabitlemiş... Gözlerinin anlatımı bir bakar körtünkünden farksız....

Etem Çavuş yola doğruluyor ve lambacıya:
— Eyvallah, diyor. Konukları bir uğurla bakalım!
Galeride ölü bir ses yankılanıyor ve bu ölü ses duvarlarda titreşen gölgelere ve adım seslerimize karışarak karanlıklar boyunca uzayıp gidiyor.

Anam anam
Garip anam
Sen mi benim
Ben mi senin
Derdine yanam...

Galerinin, Etem Çavuş'un ardınca saptığımız son köşesinde, lambacının beklediği karanlıklar kadar kederli şarkısı kulaklarımızda sönüyor:

Ah anam: Garip anam...

Çevremizdeki görüntünün değiştiğini fark ediyoruz birde. Artık tavanımız ve sağımız solumuz taş galeri değil. Direk bağlar arasından görebildiğimiz tavan ve duvarlar kara toprakla kaplı. Tepeden sular damlıyor şıp şıp. Kuf kokusu genzi yakmakta...

Biraz önce ayrıldığımız taş galeri, ocağın "anayol"u idi. Şimdi ikinci derecelere saptık. Daha sonra da ara sokaklara dik inişlere, çapraşık yokuşlara geleceğiz. Kömür çıkarılan "baca"lara gitmeye yaklaşıyoruz.

Bir dönemci döndük dönmedik, sağlı-sollu direkler üzerinden papatya gibi gözler patladı üzerimize; inadına büyük, inadına parlak gözler... Konuklar duruladılar, ben de onlara uydu. Maden ocaklarında fareden başka zararlı hayvan yaşamaz. Ama, az önce üzerimize patlayan ve hâlâ ışıldayıp duran gözler, fare gözleri değil. Etem Çavuş, durakladığımızı görünce, biraz alaylı konuştu:

— Neye durakladınız öyle ya? Konuklara ifrit gözlerini mi seyrettiriyorsun? Anlatsana onlara, sen kuyuların acamısı sayılmazsın.

"Stern"
dergisinde
yayınlanan
Pirinçlik
Üssüyle
ilgili
fotoğraf.

Komite Raporuna göre, Türkler tesislerin eşitlik ilkelerine uygun olarak kullanılmasını istiyor. Amerikan görüşmecileri ise, Türk personelinin yeterli eğitime sahip olmadığını ileri sürüyor

Türkiye, ABD'nin üsleri Ortadoğu ve civarındaki bölgede bir müdahale için kullanacağından korkmaktadır. Amerikalı görüşmeciler ise, üslerin kullanımında kesin sınırlara karşı çıkıp "NATO görevlerinin yerine getirilmesinde destekleyici rol" şeklinde daha esnek bir ifade istiyorlar

Üsler konusunda, ABD ile Türkiye arasında görüş ayrılığı var

ABD Temsilciler Meclisi Komisyonuna sunulan, "Türkiye'nin Sorunlarının ve Beklentilerinin Birleşik Devletlerin Çıkarları Açısından Anlamı" başlıklı ve 3 Mart 1980 tarihli raporu yayınlamaya devam ediyoruz.

ABD'nin görüşüne göre
Türk Silahlı Kuvvetleri, NATO sorumluluklarını yerine getirmede büyük zorluklarla karşılaşacak ölçüde zayıf ve Amerikan yedek parça ve ikmaline büyük ölçüde bağımlı. 5 yıl için planlanan yardım ise, modernleşmeyi değil, eldeki malzemenin kullanılabilmesini sağlayacak

STRATEJİK coğrafi konumu ve Karadeniz'e giriş ve çıkışı kontrol eden İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması nedeniyle Türkiye savaş halinde düşman gemilerinin Akdeniz'e geçişini kesebilecek durumda olan yegane ülkedir. İstisnai coğrafi konumu nedeniyle, Türkiye, SSCB ile Ortadoğu ve Afrika arasındaki direkt hava ve kara trafiğinin büyük bir kısmını kontrol edebilmektedir. Ayrıca Türkiye, NATO görevlerini desteklemek için, ABD ve NATO'ya birçok askeri tesis sağlamaktadır.

halen Amerikan yedek parça ve ikmaline büyük ölçüde bağımlıdır. Türk Silahlı Kuvvetlerindeki savaş malzemesinin çoğu İkinci Dünya Savaşı ile Kore Savaşı'ndan kalmadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterindeki eski malzemelerin bakımı için yedek parça bulunması, eski parçaların kirliliği ve imalatın durması nedeniyle gün geçtikçe güçleşmektedir. ABD yetkilileri, Türk askeri malzemelerinin yaklaşık % 50'sinin önemli surette tamire ihtiyacı olduğunu ve bu yüzden oluşturan kullanımı güçlüğüne Türk savaş gücünü düşük bir düzeye getirdiğini belirtmektedirler. Özellikle Türk Hava Kuvvetlerinin, bazı temel silah sistemlerini parçalarla temin edilen yedek parçaların diğer sistemlerin çalışmasını sağlamak için kullanılması yaygın hale gelmiştir.

NATO eski Başkomutanı Orgeneral Alexander Haig'e göre, Doğu Anadolu, Akdeniz ve Trakya olmak üzere savaş halinde NATO'nun güney bölgesinde açılacak üç cepheye birden görebiliriz. NATO kuvvetlerinin savaş kazanması açısından hayati öneme sahiptir. Orgeneral Haig, ayrıca, Ortadoğu ve Basra Körfezindeki Batının petrol çıkarlarını koruyan Doğu Anadolu'nun savunmasının sadece Türk askeri kuvvetlerine bağlı olduğunu belirtmiştir. Akdeniz'in savunmasında ise, Sovyet donanmasını Karadeniz'e hapsedmek ve SSCB'nin güneyinde üslenen deniz-hava kuvvetlerinin Ege ve Ölümlü Yarımadası'na engel olmak açısından Türkiye'nin rolü büyük değeri taşımaktadır. Orgeneral Haig'in sözleriyle, Trakya'nın savunmasında Türkiye'nin katkısı "yori doldurulamayacak kadar büyük"tür. Türkiye askeri manzara da yer almadığı takdirde, Varşova Paktı Kuvvetlerinin Yunanistan'a girişteği askeri hareketler kolaylaşmış olacaktır. Ayrıca, bir NATO savaşında SSCB Türkiye ile çatışmaya girmezse, Varşova Paktı büyük miktarda kara ve hava (1. ABD Kongresi tutanakları, 28 Haziran 1980) gücünü kuzeye kaydırıp, NATO'nun merkez bölgesine çekerek, o cephedeki dengiyi NATO kuvvetleri aleyhine bozabilir. Orgeneral Haig, Türk kuvvetlerinin, şu an Varşova Paktının en az 20 timentini, ayrıca Balkanlarda oluşabilecek bir cepheye de asgari 30 timentini sağlayacağına işaret etmektedir.

(...) Türk Silahlı Kuvvetleri, NATO sorumluluklarını yerine getirmede büyük zorluklarla karşılaşacak ölçüde zayıflamıştır. (...) Amerikan yetkilileri, askeri kuvvetlerini ıslah için Türkiye'ye yapılacak askeri yardımın ABD'ye maliyeti konusunda ayrıntılı bilgi vermemişlerdir. ABD Genelkurmay Başkanı Orgeneral David C. Jones, yaklaşık miktar olarak, 5 yılda 4,5 milyar doların söz konusu olabileceğini bildiriyor. Bu miktar, Türkiye'ye büyük çapta modern malzeme sağlamayacak fakat Türkiye'deki varolan malzemeyi kullanılır hale getirecektir. Orgeneral Jones,

ABD Savunma Bakanlığı'nın ileriki yıllarda Türkiye ile ilgili istemleri üzerinde spekülasyon yapmak istememesine rağmen "Türkiye'nin devamlı yardıma ihtiyacı olduğu şüphe götürmez" demektedir.

Tarihin yol gösterdiği gerçeği karşısında, yapılacak bu yardımda en büyük payın ABD'den isteneceği açıktır.

Türkiye'deki askeri tesisler ve SIA Antlaşması

TÜRKİYE ısrarla, ABD'nin, NATO görevleri veya kendisi ile ABD'nin karşılıklı savunma çıkarlarına hizmet ettiği süreci, kullandığı askeri tesislerin özel rollerini benimsemiştir. Türkiye'nin benimsemiş olduğu,

sislerin belirtilen amaçlar dışındaki hareketler için ABD tarafından kullanılmadığıdır. (...) Kural olarak, bu savunma antlaşmaları, Türkiye'nin izin vermediği durumlarda, ABD'nin Türkiye'deki üsleri Ortadoğu'da herhangi bir ülkeye karşı veya desteklemek için girişeceği askeri hareketlerde kullanımlarını önlememektedir.

NATO amaçları dışında, Türkiye'deki askeri tesislerin oynadığı önemli bir rol, gerek SSCB toprakları üzerinde, gerek Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'daki Sovyet askeri faaliyetleri hakkında çeşitli istihbarat toplamaktır. Türkiye'deki tesislerde toplanan istihbarat verileri, üst düzeydeki ABD yetkililerine göre çoğu kez başka kaynaklardan sağlanamamaktadır.

Türkiye'deki tesislerden sağlanan istihbarat, Sovyetlerin uza-y, füze ve askeri sistemlerle il-

gili gelişmeler, hareketler, eğitim ve stratejik nükleer faaliyetleri hakkında bilgi sağlamaktadır.

(...) İran'da bulunan Amerikan izleme üslerinin kaybı, SSCB'nin stratejik silahlarla ilgili antlaşmalara uyup uymadığının belirlenmesinde, Türkiye'deki tesislerin rolünü ön plana çıkarmıştır.

(...) Ortadoğu ve Basra Körfezinde istikrarlılığın gittikçe artması ve bu bölgede SSCB'nin askeri alanda daha büyük bir rol oynama niyeti, Türkiye'de bulunan tesislerle elde edilen istihbaratın önemi önümüzdeki aylar ve yıllarda muhtemelen çok yükselecektir.

(...) 10 Ocak 1980'de Türk ve Amerikan hükümetleri, 5 yıllık bir süreli kapsayan ana "Savunma ve Ekonomik İşbirliği Antlaşması" ve "Savunma Destek", "Savunma Sanayi İşbirliği" ve "Üsler" ilişkisi için antlaşma-ya parafetti.

(...) Türkler, bütün tesislerin eşitlik ilkelerine uygun olarak kullanılmasından yanadır. Ne var ki, Amerikan görüşmecileri Türk personelinin ileri teknolojik düzeydeki elektronik araçların ortak kullanımına elverecek eğitim sahip olmadıkları görüşünü savunmaktan çekinmemektedir. Türkler için başka bir endişe konusu ise, ABD üslerinin kullanılmasındaki asıl amaçtır. Türkiye, ABD'nin üsleri Ortadoğu ve civarındaki bölgede bir müdahale için kullanacağından korkmaktadır. Belirtildiğine göre, Türkler, antlaşmanın son şeklinde, ABD'nin üsleri sadece NATO amaçları için kullanacağı koşuluyla koymasını istemektedir. Amerikalı görüşmecilerin ise üslerin kullanımında kesin sınırlamalara karşı çıkıp üslerin amaçları konusunda NATO görevlerinin yerine getirilmesinde destekleyici rol şeklindeki, daha esnek bir dil ile ifade edilmesini istedikleri belirtmektedir.

Yarın: Türkiye'nin ekonomik sorunları ve ABD yardımı

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Günümüzde işkence 4

Batiya kaçanlar Sovyetlerdeki perdeyi araladılar

- Siyasi tutuklulara "deli" damgası vurularak "psikiyatri" adı altındaki özel hapishanelerde en korkunç fiziki ve psikolojik işkence uygulanıyor.
- Günümüzde en vahşi işkencelerin yapıldığı ülkelerden biri de İsrail

SOVYETLERDE, 1960'lardan sonra Batıya kaçan aydınların sayısında dikkat çekici bir artış gözlenmeye başlandı. Bu kaçanlar Sibirya'daki çalışma kamplarında uygulanan işkence yöntemleri ile KGB'nin psikolojik işkencelerini anlatıyorlardı. Belirli eleştirenler, ruh hastası olarak akıl hastanelerine yatırılıyor. Halkın ezildiğini, baskı altında olduğunu söyleyenlere "paranoid veya şizofreni" damgası yapıştırılıyor. KGB'nin "Teknik Operasyonlar Başkanlığı" bölümü insanlar üzerinde bireyi felce uğratan ilaçları deniyor, bunları içte kullandıktan sonra, etkinliğini saptarsa yurtdışı casusluklarda da kullanılabiliyor. Örneği, İngilizce öğretmeni solensk, Şair Natalya Gorbannasaka'ya, fizikçi Miçeyel, kadın şair Kekilova rejimi eleştirmekten özel akıl hastanelerine gönderilmiş. General Griğorenko, Brejnev'i eleştirdiği için Çernyakovsk Kliniğine gönderildi. General Griğorenko, sözde "Özel Psikiyatri Klinikleri" dediği bu yerdeki işkenceyi şöyle anlatıyor. "Gardıyanın özellikle yemekleri geç getiriyor, kütür ediyor, bazen boğazımı sıkıyor, kolumu büküyor, yaralı bacaklarımı üzerine çıkıp tepiniyor. Psikiyatri bilimi siyasi işkenceler için kullanılıyor. Ülkenin çeşitli yerlerinde özel psikiyatri binaları inşa edildi. Bu kliniklerde siyasi tutuklulara "deli" damgası vuruluyor. deli gömlekleri giydiriliyor, düşüncelerinden vazgeçene dek en korkunç fiziki ve psikolojik işkenceler uygulanıyor. Leningrad Hastanesi'nin Psikiyatri bölümü, Çarlık dönemini andırıyor. Psikiyatri bölümü için ayrılan baraka küf tutmuştu. Kaloriferler demir yığını halindeydi. Damdan sızan yağmur suları da, hasta yataklarını ıslatıyordu. Odalardan devamlı çığlıklar gelir, daracık koridorlarda küçük insan silüetleri dolardı. Tahta barakada yatak sayısının çok hasta vardı. Doktorlar genellikle alkolikti. Başdoktor Sergey Trofimov'cu, yıllarca bürokrasiye karşı savaşıyor, koşullara yenik düşmüş, sırozdand ölmüştü. Hastaların çoğu, ağır sakatlaşmıştı. Hastaların ekşisiyle mumiye benzerlerdi. Hastalar belli saatlerde, iki kez tuvalete çıkabiliyorlardı. Tuvalette gitme üç dakikalık özgürlük oluyordu. Gardiyanlar, zi-yaretçisi olmayan, dışardan yiyecek gelmeyen, özellikle rüşvet vermeyen tutuklu hastaları cinsel isteklerine alet ediyorlardı.

Batı Sahra

İSPANYOL birliklerinin, Batı Sahra'dan çekilmelerinden sonra, ülkenin bugünkü durumu ile ilgili, sömürgeciğe karşı büyük savaşım veren Polisario örgütünün üyeleri, toplu halde işkencelerden geçiriliyor. Örgütün bir ileri geleni, işkenceler konusunda şunları söylüyor: "İşgal edilmiş bölgedeki kitlelere acımasız işkenceler uygulanıyor. Fas, Moritanya'nın müdahalesi üzerine, halkımıza büyük bir işkence ve katliam savaşımı

başladı. Durum son derece korkunçtur. Tutuk evleri dolup taşmaktadır. Bu tutukevlerinde, işkenceler gündemdedir. Tutuklu erkeklerin çoğunun, gözleri önünde eşlerinin ızlılarına geçiyor. Bu onlara dayanılmaz acılar veriyor. ızlılarına geçtikleri kadınlara, kocalarının gözleri önünde sonradan öldürüyor. Halkın cesaretini kırmak için, tutukluların 10 yaşında ve daha yukarı yaştaki çocuklarını askere alıyordular. Sivil yerleşme bölgelerinde de çoğu kez bunlara bombalattırıyorlar. BM Özel Temsilcisi Rydbeck'in gelişiyi özel bir gösteri yapıldı. Bu gösteri Fas işgaline karşıydı. Bağımsızlık istediklerimiz ve Polisario'nun Sahara halkının tek yasal temsilcisi olduğu açıklanmış. El Ayyun'da 130 kadın tutuklanıp, zindana atıldı. Hücrelerde bunlara vahşi işkenceler yapıldı. Namuslarına dokunuldu. ızlılarına geçilip, daha sonra bu iğrenç tecavüzler, başka cisimlerle sürdürüldü. Sahara şarkılarını söylemek, ülkenin gıysilerini giymek yasaklandı. Fas'laştıran çabaları için her şeyi yaptılar. Bu işkenceler sürerken, 60 bini aşkın Faslinin sahraya yerleştirildiği gözlemlendi."

İsrail

1976'larda Amerikan gazetelerinin daha önce 1976'de değindikleri İsraililerin Filistinlilere karşı yaptıkları insanlık dışı işkencelerle ilgili haberleri, Washington Post gazetesince yeniden gündeme getiriliyor. Washington Post'un bu işkencelerle ilgili yazı dizisi, Uluslararası Af Örgütünün raporlarından pek farklı da değildi. Ancak bu yayın üzerine, yeni yeni kanıtlar ortaya atılmaya başlanmıştı. ABD Elçilik görevlisi olan Alexandra U. Johnson, 22 ay içerisinde işkence gören 29 Filistinli ile görüşmüş, bunlardan 16 tanesinin ifadelerinin işkencelerle alındığını belirtmiştir. Johnson, bir ABD'li vatandaş tarafından görülmeye çalışırken, İsrail polisi tarafından yakalanıp feci şekilde dövülmüştü. İsrail polisi, özellikle Filistinlilere karşı acımasız ve çoğu kez sonu ölümlü noktalan işkenceler uyguluyordu. İsrail polisinin başta gelen işkenceleri arasında, dondurma ve elektrik işkenceleri geliyordu.

Özel olarak eğitilmiş işkenceciler, bu korkunç işkencelerini CIA'dan sağladıkları modern aletlerle yapıyorlardı. Makatlarına şişe sokulan, cinsel organlarına, elektrikli kablo veya sert cisimlerle vurulan Filistinlilerin çoğu, sonunda yüklenmek istenen suçları kabul ediyorlardı. Sorulan sorular arasında mantık dışı olanlar da çoktu. Örneğin tutuklu bir kibrit çöpü gösteriyor, bunun ne olduğunu sorulduğunda "kibrit çöpü" diyenlere işkence daha çok uygulanıyor ve sonuç olarak bu işkence kibrit çöpüne "Tank" diyen de sürüyor.

Mülteciler kamplarından yakalanan, sivil Filistinlilerden işkence görenler de, hiç de azımsanacak sayıda değillerdi. Bu tür işkenceler halen devam etmektedir.

Yarın: İran ve SAVAK

Sovyetlerin deniz ve hava yollarının kesilmesi

SAVAS zamanında Türkiye boğazları kapatarak Sovyet deniz kuvvetlerinin Karadeniz'den Akdeniz'e çıkışını önleyebilir. Sovyet donanmasına bağlı suüstü savaş gemilerinin yaklaşık üçte biri Karadeniz'de üslenmektedir. Buna ilaveten, Türkiye'nin Sovyetlere toprakları üzerindeki uç hakkı tanıması, SSCB'nin askeri hareketine büyük zorluklar çıkartabilecektir. Örneğin, Sovyetlerin boğazlar ve Türk toprakları üzerinden, Ortadoğu veya Basra Körfezine yapacakları bir deniz-hava indirme hareketinde, bir tümen deniz kolorduya kadar kuvvetin sevkı bir ile üç haftalık bir zaman alır. Türkiye üzerinden uç hakkı verilmediği takdirde, aynı gücün bu bölgelere sevkı üç misli zamanacaktır. Boğazlar kullanılmadığı takdirde, Sovyetlerin en hızlı deniz hareketi Pasifik üzerinden gerçekleştirilebilecek, fakat bu da yaklaşık beş hafta gerektirecektir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin bugünkü durumu

TÜRK Silahlı Kuvvetleri tamamen Amerikan malzemesi ile donatılmış olduğundan,

21.35

TV'DE
SİNEMA

TV

HABER
YORUM
MAGAZİN

GECE ZİYARETÇİLERİ

(Les Visiteurs Du Soir)
Yönetmen: Marcel Carne
Oyuncular: Maria Dea, Frenard Ledaux, Alain Cuny, Jales Berry
Yapım yılı: 1942
Fransız sinemasının 1930 ve 1940'lı yıllarında "Şiirsel gerçekçilik" akımının önde ge-

19.32

Ev konserveçiliği

Kış aylarında birdenbire aklımıza gelen patlıcan yemeğini yazdan yapıp saklamayı isterseniz bu programda mevsim dışı kullanım amacıyla evde konserve yapımı konusunda işlenecek.

TELEVİZİYONDA

BUGÜN

19.00	HABERLER
19.07	VIKİNGLER
19.32	EV KONSERVEÇİLİĞİ
Programda mevsim dışı kullanım amacıyla evde konserve yapımı konu edilecek.	
19.55	OLİMPİYAT ALTINLARI

Sürekliliğin bugun yayımlanacak 1. bölümünde 1896 Atina Olimpiyatlarından 1976 Montreal Olimpiyatlarına kadar toplam 21 Olimpiyattan 18 sinin öyküsü anlatılacak.

HABERLER

KABOTAJ BAYRAMI

Programda Denizcilik ve Kabotaj Bayramının anlam ve önemi anlatılacak.

TV'DE SİNEMA

GECE ZİYARETÇİLERİ

21.55	HABERLER
23.26	HABERLER